

СЪД
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Годишен доклад 2024 г.

Обзор на годината

Съдът на Европейския съюз — гарант за спазването на правото на Съюза

Съдът на Европейския съюз е една от седемте европейски институции.

В качеството на съдебна институция на Съюза той има за задача да гарантира спазването на правото на Съюза, като следи за еднаквото тълкуване и прилагане на Договорите и осъществява контрол за законосъобразност на актовете, приети от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

Институцията допринася за съхраняването на ценностите на Съюза и със съдебната си практика участва в европейското изграждане.

Съдът на Европейския съюз се състои от две юрисдикции: Съд и Общ съд.

Годишен доклад 2024 г.

Обзор на годината

Съдържание

Предговор от председателя	4
1. Обзор 2024 г.	7
А. Годаinata в образи.....	8
Б. Годаinata в числа	16
Институцията през 2024 г.....	16
Съдебната година (Съд и Общ съд).....	17
Езиковите служби.....	18
2. Правораздавателната дейност	21
А. Съдът през 2024 г.....	22
Дейност и развитие на Съда	22
Членовете на Съда.....	26
Б. Общият съд през 2024 г.	30
Дейност и развитие на Общия съд.....	30
Правораздавателни нововъведения.....	32
Членовете на Общия съд	36
В. Съдебната практика през 2024 г.....	40
На фокус Пакетът за мобилност 2020 г.: лоялна конкуренция и подобряване на условията на труд за по-безопасен, устойчив и справедлив сектор на автомобилния транспорт.....	40
На фокус Биологично производство и етикетиране на биологични продукти.....	42
На фокус Публичен достъп до договорите за закупуване на ваксини срещу COVID-19.....	46

На фокус Ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна.....	50
Преглед на важните решения през годината.....	54
3. Администрация в служба на правосъдието	75
А. Въведение от секретаря.....	76
Б. Водещите събития на годината.....	78
Частично прехвърляне на преюдициална компетентност	78
Двадесетата годишнина от разширяването през 2004 г.....	82
Укрепване на етичната рамка за персонала на Съда на Европейския съюз	85
В. Връзките с обществеността	88
4. Институция, която уважава околната среда	91
5. Поглед към бъдещето	95
6. Поддържайте връзка!.....	99

Koen Lenaerts

Председател на Съда на Европейския съюз

В сложния глобален контекст Съдът на Европейския съюз съумя да запази посоката си, воден от мисията за правосъдие и върховенство на правото, поверена му от Договорите. Той продължи ежедневната си работа за защита на основните ценности на Европейския съюз и за принос към изграждането на общ правен ред за държавите членки. Той определи и нови етапи от основно значение за функционирането си през следващите години.

Изминалата година постави началото на нова ера за институцията и за отношенията в областта на правораздаването между Съда и Общия съд, и между тези две юрисдикции и съдилищата на държавите — членки на Съюза. Частичното прехвърляне на преюдициална компетентност от Съда на Общия съд бе важен етап в развитието на съдебната архитектура на Съюза. То ще осигури в интерес на правните субекти по-добро разпределение на натовареността между двете юрисдикции, като ще позволи на Съда да се съсредоточи в по-голяма степен върху ролята си на конституционна и върховна юрисдикция на Съюза. Тази задълбочена реформа стана възможна благодарение на колегиалното и ефективно сътрудничество между двете юрисдикции в хода на провеждането ѝ — от изготвянето на искането за изменение на Статута, отправено до законодателя на Съюза, до конкретното му прилагане. Последното бе плод на тясно сътрудничество между съответните секретариати и служби на институцията, даващо възможност на Общия съд да провежда при оптимални условия тези нови съдебни производства.

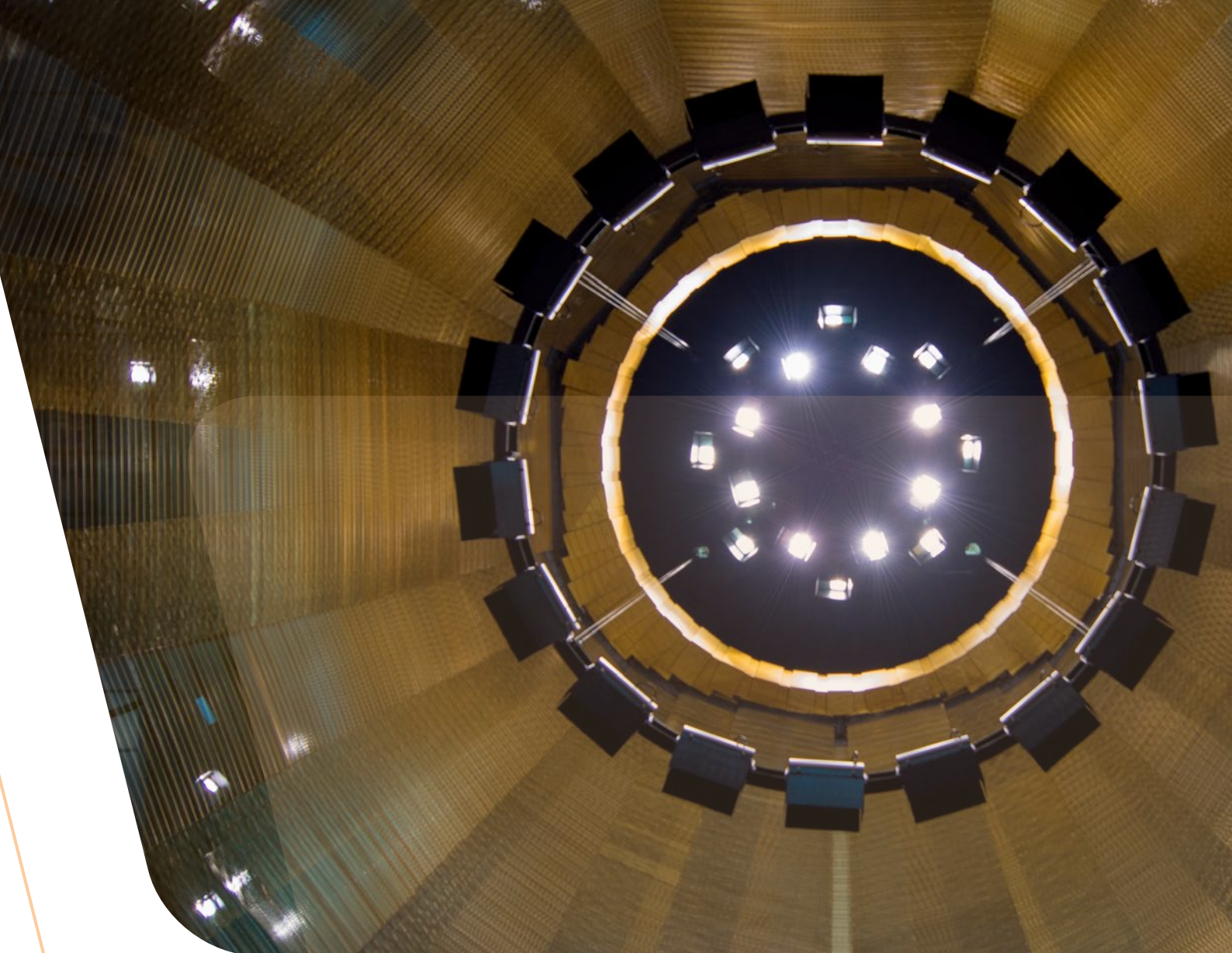
Освен това през май 2024 г. институцията отбеляза двадесетата годишнина от най-голямото разширяване на Съюза както по броя на съответните граждани и държави, така и по символичното си измерение. Честването се проведе под формата на колоквиум, подчертал обогатяването на нашето общо наследство вследствие на присъединяването на десет нови държави, всяка със своята национална история, култура и правна традиция. Обединявайки двете половини на континента — от изток и от запад — в общ исторически конституционен проект, това присъединяване бе конкретно и ярко потвърждение, че въплъщавания от Съюза идеал за мир е в сърцевината на процеса на европейска интеграция.

В организационен план 2024 г. беше белязана от ново и значително частично обновяване на състава на Съда с полагането на клетва от девет нови членове, петима от които бяха преди това съдии в Общия съд. Тази широка промяна, предшествана от съществен брой решения, постановени на 4 октомври 2024 г., наложи безупречна организация, за да се посрещнат членовете и техните кабинети при възможно най-добри условия и да се сведе до минимум отражението ѝ върху по-нататъшното редовно провеждане на дейностите на институцията.

С поглед към 2025 г., цялата институция се изправя пред вълнуващи предизвикателства. Те се отнасят до външните отношения, с преработването на нейния уебсайт и нейната търсачка в съдебната практика, както и до планираното стартиране на уеб телевизионен канал, посветен на дейността на Съда. Целта на тези проекти е да се отговори на нуждите на юристите, а и да се допринесе за основната цел за доближаване на правосъдието до гражданите, за да се даде възможност да се разберат неговата роля и решения. Но предизвикателствата се отнасят и до методите ни на работа за в бъдеще, с продължаването на дейностите, свързани с потенциалното използване на изкуствения интелект и с информационната програма за интегрирана деловодна система. Тези дейности ще се извършват с цел да се повиши ефективността на нашата институция, за да се справи с нарастващия брой дела, като същевременно се запази най-високото равнище на качество, изисквано от възложената ѝ функция в областта на правосъдието, и като се спазват всички изисквания, залегнали в основата ѝ.

K. Lenaers

Обзор 2024 г.

А. Годината в образи

Февруари

Одобряване от Европейския парламент на частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд

За да се уравни натовареността в правораздавателната дейност на двете юрисдикции на Съюза и да се даде възможност на Съда да се съсредоточи в по-голяма степен върху ролята си на конституционна и върховна юрисдикция, през ноември 2022 г. той отправи до законодателя на Съюза искане за изменение на Статута на Съда, насочено към частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд. След няколко месеца разглеждане и преговори в рамките на законодателния процес, на 27 февруари тази важна реформа бе одобрена от Европейския парламент с много голямо мнозинство.

Международна среща „Правосъдие, бъдещи поколения и околна среда“ във френския Конституционен съвет

Председателят на Съда г-н Koen Lenaerts посети Париж на международна среща, организирана от Conseil constitutionnel (Конституционен съвет) и Institut des Études et de la Recherche sur le Droit et la Justice (Институт за изследвания и проучвания в областта на правото и правосъдието). Тази безпрецедентна среща обедини около сто председатели на и съдии от национални, регионални и международни върховни съдилища за обсъждане на нарастващото значение на понятието „бъдещи поколения“ в съдебните производства, свързани с околната среда.

Март

Посещение на президента на Чешката република г-н Petr Pavel

Президентът на Чешката република г-н Petr Pavel бе приет от г-н Koen Lenaerts, председател на Съда, г-н Jan Passer, съдия в Съда, г-жа Petra Škvařilová-Pelzl и г-н David Petrлік, съдии в Общия съд. На среща с чешки служители на институцията делегацията видя картината „Na cestě“ на чешката художничка Míla Doleželová, предоставена назаем от Масариковия университет, с нейното послание за надежда, свобода и хуманизъм.

Първи годишен диалог между Европейския парламент и Съда

Въз основа на качеството на обсъжданията по проекта за регламент за прехвърлянето на преюдициална компетентност от Съда на Общия съд в определени специфични сфери, Парламентът и Съдът решиха да продължат трайно диалога си на базата на годишна среща по въпроси от общ интерес, свързани с доброто правораздаване, при пълно зачитане на разделението на властите. На срещите ще се разискват възприемането от европейските граждани на правосъдието и зачитането на правовата държава, както и всяко възможно подобряване на функционирането на съдебната система за по-нататъшното доближаване на правосъдието до европейските граждани.

Тържествена клетва на трима нови членове на Европейската сметна палата

Назначени от Съвета на Европейския съюз, новите членове на Европейската сметна палата, г-жа Katarína Kaszasová, г-н Alejandro Blanco Fernández и г-н João Leão, положиха тържествена клетва пред Съда.

Април

Откриване на историческа изложба в Съда

В Съда бе открита изложба, посветена на историята на институцията. Съставена от снимки, произведения на изкуството и редки предмети, тя проследява историята на юрисдикциите и техните сгради и е достъпна за всички посетители.

Финал на състезанието „European Law Moot Court“

European Law Moot Court, организирано за първи път през 1988 г., е най-значимото състезание в света за изслушване на устни състезания в областта на правото на Съюза. През 2024 г. състезанието бе спечелено от Мадридския университет, който се срещна на филиала с италианския университет Roma Tre.

Тържествено възпоменателно заседание

Тържествено бе почетена паметта на John L. Murray, ирландски съдия в Съда (1991—1999), починал през януари 2023 г., Philippe Léger, френски генерален адвокат в Съда (1994—2006), починал през януари 2023 г., и Waltraud Hakenberg, секретар на Съда на публичната служба (2005—2016), починала през януари 2024 г.

Май

Форум на магистратите и колоквиум в рамките на двадесетата годишнина от разширяването през 2004 г.

На 1 май 2004 г. десет нови държави членки се присъединиха към Европейския съюз: Чехия, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия. По повод на двадесетата годишнина от това събитие в Съда се проведе годишният Форум на магистратите и колоквиум.

Юни

Връчване на произведението на изкуството „LL“ на литовския художник Kazys Varnelis

Произведението на изкуството „LL“ (1972) на литовския художник Kazys Varnelis бе връчено на Съда в присъствието на неговия председател, г-н Koen Lenaerts, на заместник-министъра на правосъдието на Литва, г-жа Jurga Greičienė, и на ръководителя на отдел „Иконография“ на Литовския национален музей, г-жа Jolanta Bernotaitytė.

Посещение на делегация на Общия съд във Варшава

Делегация на Общия съд, състояща се от неговия председател, г-н Marc van der Woude, полските съдии, г-жа Krystyna Kowalik-Bańczyk и г-жа Nina Półtorak, и литовския съдия Saulius Lukas Kalėda, посети Варшава на среща, организирана от полския Върховен административен съд и Варшавската адвокатска колегия, за да представи ролята на Общия съд и да укрепи връзките с националните съдилища, разглеждащи въпроси от сферите, за които се отнася частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд.

Септември

Изменения на процедурните правилници на Съда и Общия съд

На 1 септември влязоха в сила важни изменения на процедурните правилници на Съда и Общия съд. С тях се прилагат измененията на Статута на Съда в контекста на частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд, приложими от 1 октомври, и се модернизират производствата пред двете юрисдикции.

Посещение на делегация на Върховния съд на Съединените щати

Като продължение на редовните срещи, провеждани от 1998 г. насам, това посещение даде възможност да се укрепят тесните и исторически връзки между Върховния съд на Съединените щати и Съда.

Монтиране на произведение на изкуството в Градината на многоезичието

Произведението на изкуството „Genus“, създадено от люксембургската артистка Simone Decker, бе монтирано в Градината на многоезичието в близост до сградата на Съда. Замислено специално за Съда, то се вдъхновява от многоезичието и символизира езиковото и културното многообразие на Съюза.

Октомври

Частично прехвърляне на преюдициална компетентност

Правилата за частично прехвърляне на преюдициална компетентност от Съда на Общия съд влязоха в сила на 1 октомври. Считано от този ден, преюдициалните дела в шест специфични сфери се разглеждат от Общия съд. Първото преюдициално запитване, прехвърлено на Общия съд на 17 октомври (T-534/24, GoteK), е на хърватски език и бе отправено от Административен съд Осиек.

Частично подновяване на състава на Съда и встъпване в длъжност на нови членове на Общия съд

В голямата заседателна зала на Съда се проведе тържествено заседание по повод, от една страна, приключването на функциите на Lars Bay Larsen, Alexandra Prechal, Jean-Claude Bonichot, Peter George Xuereb, Lucia Serena Rossi, Priit Pikamäe, Nils Wahl и Anthony Michael Collins, и от друга страна, полагането на клетва от девет нови членове на Съда, а именно Bernardus Smulders, Massimo Condinanzi, Fredrik Schalin, Stéphane Gervasoni, Niels Fenger и Ramona Frendo като съдии, от Dean Spielmann, Andrea Biondi и Rimvydas Norkus като генерални адвокати и от двама нови съдии в Общия съд, а именно Hervé Cassagnabère и Raphaël Meyer.

Избор на председателя, заместник-председателя и първия генерален адвокат на Съда

Г-н Koen Lenaerts бе преизбран от колегите си за председател на Съда на Европейския съюз за следващите три години. Съответно г-н Thomas von Danwitz бе преизбран за заместник-председател на Съда, поемайки тези функции от г-н Lars Bay Larsen. Г-н Maciej Szpunar бе преизбран за първи генерален адвокат в Съда.

Ноември

Месец на обучение в областта на изкуствения интелект

Кампанията за обучение в областта на изкуствения интелект (ИИ) има за цел да представи възможностите и предизвикателствата, свързани с неговото използване. Целта ѝ е да се даде по-голяма яснота в областта на ИИ и да се насърчи етичното и отговорно използване на инструментите, основаващи се на ИИ.

Тържествена клетва на трима нови членове на Сметната палата

Назначени от Съвета на Европейския съюз, новите членове на Европейската сметна палата, г-н Petri Sarvamaa, г-н Hans Lindblad и г-н Carlo Alberto Manfredi Selvagg, положиха тържествена клетва пред Съда.

Посещение на делегация на Съда в Европейския съд по правата на човека

Председателят на Съда г-н Koen Lenaerts, придружен от делегация на Съда, посети Европейския съд по правата на човека по повод на годишната среща. Обсъжданията обхванаха три основни теми: „Изменението на климата: предизвикателство за двете европейски съдилища“, „Масовото наблюдение и защитата на личните данни“ и „Защита на правата на лицата с увреждания“.

Шеста среща на кореспондентите на ЕСМ в Брюксел

Шестата среща на кореспондентите на Европейската съдебна мрежа (ЕСМ) се проведе за първи път извън Люксембург, а именно в Брюксел, под патронажа на белгийския Държавен съвет. Срещата бе посветена на бъдещето на сътрудничеството в рамките на ЕСМ и на въпроса за прилагането на принципа на съответстващо тълкуване от националните съдилища.

Декември

Ден за повишаване на чувствителността към уврежданията в Съда

Активно ангажирана чрез редица инициативи в подкрепа на достъпността и приобщаването, институцията организира Ден за повишаване на чувствителността към уврежданията, който тази година бе на тема „Приобщаване чрез спорта: многообразието — нашата сила“.

Б. Годината в числа

Институцията през 2024 г.

81 съдии от
27 държави членки

Съд
27 съдии 11 генерални адвокати

Общ съд
54 съдии

Бюджет: 504 милиона евро

2 267

длъжностни лица и служители

61 % жени 39 % мъже

Делът на жените на отговорни длъжности в администрацията поставя Съда над средното равнище за европейските институции.

Жени са:

54 % от работещите на длъжност администратор

49 % от работещите на междинни и висши ръководни длъжности

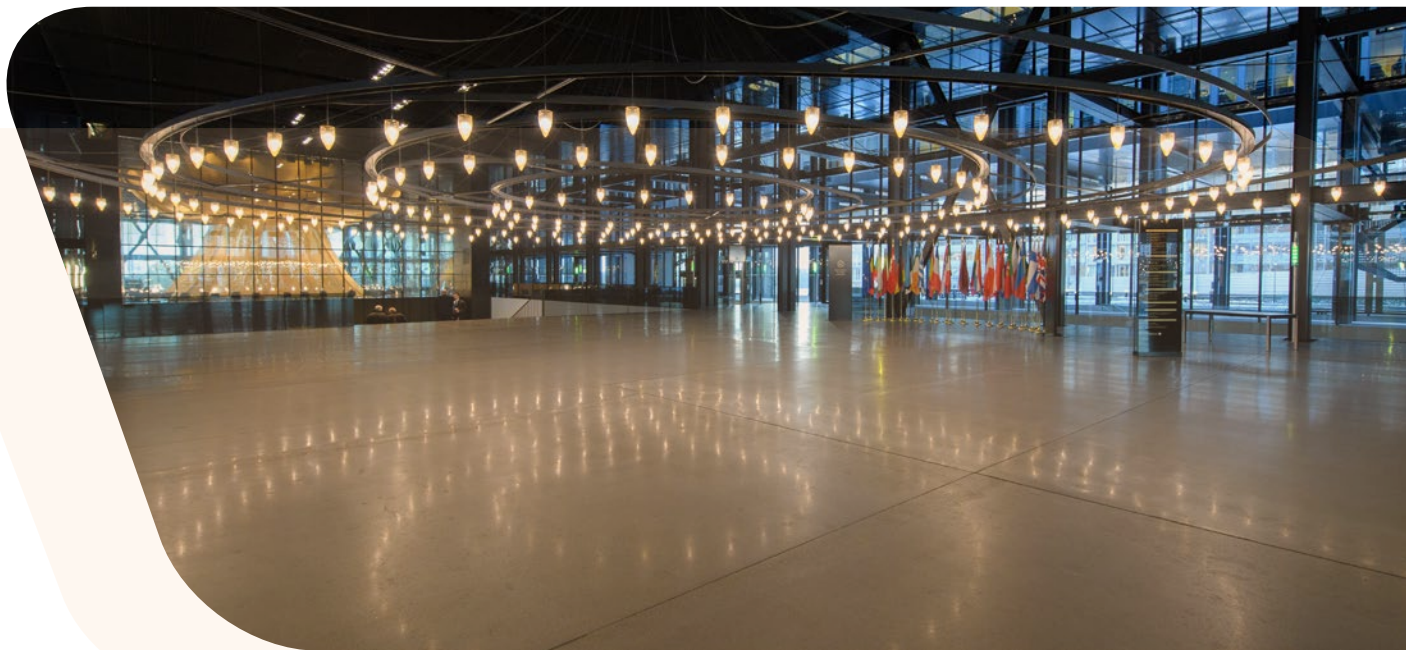
e-Curia

Процент на процесуалните документи, подадени чрез e-Curia:

91 % Съд

96 % Общ съд

11 692 регистрации в приложението e-Curia

Съдебната година (Съд и Общ съд)

1 706 постъпили дела

1 785 приключени дела Средна продължителност на производствата 18,1 месеца

2 911 висящи дела

е-Curia е приложение на Съда на Европейския съюз, което позволява на представителите на страните по делата, образувани пред Съда и пред Общия съд, както и на националните юрисдикции в производствата по преюдициални запитвания, отправени до Съда, да обменят процесуални документи със секретариатите изключително по електронен път.

е-Curia: приложението за обмен на съдебни документи

[видеоклипа в YouTube](#)

Езиковите служби

Като многоезична съдебна институция Съдът трябва да може да разгледа всяко дело, независимо от това на кой от официалните езици на Съюза е образувано. След това той осигурява разпространението на своята практика на всички официални езици на Съюза.

24
езика на
производството

552
езикови
комбинации

608 юрист-лингвисти за превода на
писмените документи

1 366 000 страници
за превод

1 371 000 преведени
страници

503

съдебни заседания и съвещания
със симултанен превод

70

устни преводачи за съдебните
заседания за изслушване
на устните състезания и за
съвещанията

Многоезичието в Съда на ЕС — гаранция за равния
достъп до правосъдие

[видеоклипа в YouTube](#)

В Съда писмените преводи се изготвят в съответствие със задължителен езиков режим, който предвижда възможността да се използват 24-те официални езика на Европейския съюз. Всички документи за превод са изключително специализирани юридически текстове. Поради това в езиковата служба на Съда работят само юрист-лингвисти със завършено юридическо образование и задълбочени познания по най-малко два официални езика, различни от родния им език.

2

**Правораздава-
телната дейност**

■ А. Съдът през 2024 г.

Съдът разглежда главно преюдициални запитвания. Когато национален съд има съмнения относно тълкуването на акт, приет от Съюза, или относно валидността му, националният съд спира висящото пред него производство и сезира Съда. След получаване на разяснения в постановения от Съда акт националният съд може да реши отнесенения пред него спор. За делата, които изискват отговор в много кратък срок (например в областта на убежището, граничния контрол, отвлечането на деца и т.н.), е предвидено спешно преюдициално производство.

Съдът може също да провежда преки производства по искания да отмени акт на Съюза („жалби за отмяна“) или да установи, че държава членка не спазва правото на Съюза („искове за установяване на неизпълнение на задължения“). Ако държавата членка не се съобрази с решението, с което е установено неизпълнението на задължения, в следващо производство, наречено производство за установяване на „двойно неизпълнение“, Съдът може да ѝ наложи имуществена санкция;

Освен това срещу постановените от Общия съд съдебни актове могат да се подават жалби. Съдът може да отмени тези съдебни актове.

Накрая, пред Съда могат да се подават искания за становище по съвместимостта с Договорите на споразумение, което Съюзът предвижда да сключи с трета държава или с международна организация (подавани от държава членка или от европейска институция).

Koen Lenaerts

Председател на Съда на
Европейския съюз

Дейност и развитие на Съда

Изминалата година бе белязана от приемането и прилагането на законодателната реформа на съдебната архитектура на Европейския съюз с [Регламент 2024/2019 на Европейския парламент и на Съвета](#), насочена по искане на Съда към уравнивене между двете юрисдикции на Съюза на натовареността в правораздавателната им дейност, като се изведе ползата от удвояването на броя на съдиите в Общия съд, прието през 2015 г. с [Регламент 2015/2422 на Европейския парламент и на Съвета](#). По този начин Съдът ще може да продължи да изпълнява в разумни срокове задачата си по тълкуване на правото на Съюза, въпреки че е изправен пред значително нарастване на броя на съдебните производства, провеждани от него, както и на броя на сложните и чувствителни дела, отнасящи се по-специално до въпроси от конституционно естество или до въпроси, свързани с основните права. През 2024 г. пред Съда бяха образувани повече от 900 нови дела, което се доближава до рекорда от 2019 г., потвърждава

920

постъпили дела

573 преюдициални
производства, от които

6 спешни преюдициални
производства

**Държави членки, чиито
съдилища са отправили
основната част от
запитванията:**

Италия: 98

Германия: 66

Полша: 47

Австрия: 39

България: 38

53 преки производства, от
които:

39 иска за установяване на
неизпълнение на задължения и

3 иска за установяване на
„двойно неизпълнение“

277 жалби срещу актове на
Общия съд

15 молби за правна помощ

1 искане за становище

тенденцията на нарастване, наблюдавана през последните години, и подчертава необходимостта от тази реформа.

По-конкретно тя се изразява главно в частично прехвърляне на преюдициална компетентност от Съда на Общия съд. Това прехвърляне, в сила от 1 октомври 2024 г., обхваща шест специфични сфери, а именно общата система на данъка върху добавената стойност (ДДС), акцизите, митническият кодекс, тарифното класиране на стоки в Комбинираната номенклатура, обезщетяването и оказването на помощ на пътниците при отказан достъп на борда или при закъснение или отмяна на транспортни услуги, както и системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове.

Съдът обаче запазва компетентността си да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания, които, макар и да попадат в една и/или друга от тези специфични сфери, се отнасят и до други сфери или повдигат самостоятелни въпроси за тълкуването на първичното право (включително Хартата на основните права на Европейския съюз), международното публично право или общите принципи на правото на Съюза.

Реформата трябва да доведе до намаляване с около 20 % на натовареността на Съда по преюдициални запитвания, което се потвърждава от първоначалните оценки, обхващащи последните три месеца от изтеклата година.

Друг аспект на реформата има за цел да запази ефективността на производството по обжалване на съдебните актове на Общия съд. За да се даде възможност на Съда да се съсредоточи върху жалбите, които повдигат важни правни въпроси, от 1 септември 2024 г. механизмът за предварително допускане на обжалване обхваща и съдебните актове на Общия съд относно решенията на шест нови независими апелативни състави на европейски органи, служби или агенции, които се добавят към четирите апелативни състава, първоначално посочени при въвеждането на този механизъм. Освен това последният бе разширен и по отношение на споровете във връзка с изпълнението на договори, съдържащи арбитражна клауза.

Страна, която не е в състояние да поеме
разходите за производството, може да поиска
правна помощ.

Накрая, реформата има за цел да повиши прозрачността на преюдициалното производство и по този начин да даде възможност за по-добро разбиране на постановените от Съда или от Общия съд съдебни актове. Всъщност представените по преюдициалните дела писмени становища вече ще бъдат публикувани на уебсайта на институцията в разумен срок след приключването на делото, освен ако страните, които са ги представители, не възразят срещу това.

Наред с изменението на Статута на Съда на Европейския съюз, прилагането на реформата доведе до изменение на [Процедурния правилник на Съда](#) и [Процедурния правилник на Общия съд](#), по-специално за да се уточнят редът и условията за първоначалното разглеждане на преюдициалните запитвания, отправени в рамките на „единното гише“, и процедурата, приложима към запитванията, изпратени от Съда на Общия съд. Освен това Процедурният правилник на Съда съдържа и други нововъведения, целта на които е да се вземат предвид поуците от здравната криза и развитието на технологиите, по-специално що се отнася до възможността страните или техните представители да участват в устните състезания чрез видеоконференция при спазване на конкретни правни и технически условия, защитата на личните данни при разглеждането на делата, реда и условията за подаване и връчване на процесуални документи чрез приложението e-Curia, както и предаването на някои съдебни заседания по интернет.

Препоръките към националните юрисдикции относно отправянето на преюдициални запитвания, както и Практическите указания към страните са съответно адаптирани.

Що се отнася до състава ѝ, през юни 2024 г. институцията бе опечалена от смъртта на г-н Ilešič (Словения), съдия в Съда от 2004 г.

Освен това през януари 2024 г. тя се сбогува със съдия Safjan (Полша), а през октомври се проведе значително частично обновяване на състава ѝ, с приключването на функциите на осем членове, а именно на заместник-председателя Bay Larsen (Дания), съдия Bonichot (Франция), съдия Prechal (Нидерландия), съдия Xuereb (Малта), съдия Rossi (Италия), съдия Wahl (Швеция), генерални адвокати Pikamäe (Естония) и Collins (Ирландия), както и с встъпването в длъжност на девет нови членове, а именно съдия Smulders (Нидерландия), генерален адвокат Spielmann (Люксембург), съдии Condinanzi (Италия) и Schalin (Швеция), генерален адвокат Biondi (Италия), съдии Gervasoni (Франция), Fenger (Дания) и Frendo (Малта), и генерален адвокат Norkus (Литва).

Относно статистическите данни за изминалата година, те отразяват значителния брой както на образуваните пред Съда дела (920, или около стотина повече, отколкото през всяка от последните три години), така и на приключените от него дела (863 дела, или 80 повече от предходната година), като последното число се дължи до голяма степен на ограниченията, свързани с частичното обновяване на състава на Съда. Така към 31 декември 2024 г. броят на висящите дела бе 1 206. През 2024 г. средната продължителност на производствата, общо за всички видове дела, бе 17,7 месеца.

863 приключени дела

580 преюдициални производства, от които:

5 спешни преюдициални производства

53 преки производства, от които:

в 26 случая е констатирано неизпълнение на задължения от 16 държави членки

1 решение за установяване на „двойно неизпълнение

213 жалби срещу актове на Общия съд, от които: по 48 жалби са отменени актове на Общия съд

Средна продължителност на производства: 17,7 месеца

Средна продължителност на спешните преюдициални производства: 3,3 месеца

1 206

висящи дела към 31 декември 2024 г.

Основни разглеждани области:

Пространство на свобода, сигурност и правосъдие	141
Държавни помощи и конкуренция	137
Икономическа и парична политика	103
Сближаване на законодателствата	85
Защита на потребителите	63
Околна среда	62
Данъчно облагане	61
Обща външна политика и политика на сигурност	57
Социална политика	48
Интелектуална собственост	45

[подробните статистически данни за Съда.](#)

Членовете на Съда

Съдът е съставен от 27 съдии и 11 генерални адвокати.

Съдиите и генералните адвокати се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите членки след консултация с комитет, на който е възложено да дава становище относно годността на кандидатите да упражняват съответните функции. Мандатът им е от шест години с възможност за подновяване.

Избират се измежду личности, чиято независимост е извън съмнение и които отговарят на условията за заемане на най-висши съдебни длъжности в съответните им държави или са юристи с призната компетентност.

Съдиите упражняват функциите си при пълна непристрастност и независимост.

Съдиите от Съда избират помежду си председател и заместник-председател. Съдиите и генералните адвокати назначават секретар за срок от шест години.

Задължение на генералния адвокат е, като действа с пълна непристрастност и независимост, да представя правно становище, наречено „заклучение“, по делата, с които е сезиран. Това становище не е правно обвързващо, но позволява да се внесе допълнителен поглед върху предмета на спора.

С частичното обновяване на състава на Съда през октомври 2024 г. встъпиха в длъжност девет нови членове, а именно съдия Smulders (Нидерландия), генерален адвокат Spielmann (Люксембург), съдии Condinanzi (Италия) и Schalin (Швеция), генерален адвокат Biondi (Италия), съдии Gervasoni (Франция), Fenger (Дания) и Frendo (Малта) и генерален адвокат Norkus (Литва).

In memoriam

Словенският съдия Marko Ilešič почина през юни 2024 г. в периода на изпълнение на функциите си. Той бе първият член с това гражданство, назначен като съдия в Съда при присъединяването на Словения към Европейския съюз през 2004 г. Уважаван и почитан както в професионален, така и в личен план, за своите юридически и интелектуални качества и широки езикови познания, както и за голямата си човечност, г-н Ilešič даде голям принос за развитието и популяризирането на правото на Съюза и за разпространяването на словенската култура.

K. Lenaerts
Председател

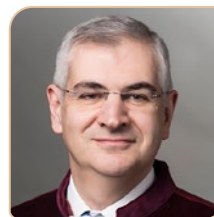
T. von Danwitz
Заместник-
председател

F. Biltgen
Председател на I
състав

K. Jürimäe
Председател на II
състав

C. Lycourgos
Председател на III
състав

I. Jarukaitis
Председател на IV
състав

**M. L. Arastey
Sahún**
Председател на V
състав

M. Szpunar
Първи генерален
адвокат

S. Rodin
Председател на VIII
състав

A. Kumin
Председател на VI
състав

N. Jääskinen
Председател на IX
състав

D. Gratsias
Председател на X
състав

M. Gavalec
Председател на VII
състав

J. Kokott
Генерален адвокат

Ал. Арабаджиев
Съдия

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
Генерален адвокат

E. Regan
Съдия

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
Съдия

**J. Richard de la
Tour**
Генерален адвокат

A. Rantos
Генерален адвокат

I. Ziemele
Съдия

J. Passer
Съдия

N. Emiliou
Генерален адвокат

Z. Csehi
Съдия

O. Spineanu-Matei
Съдия

T. Ćapeta
Генерален адвокат

L. Medina
Генерален адвокат

B. Smulders
Съдия

D. Spielmann
Генерален адвокат

M. Condinanzi
Съдия

F. Schalin
Съдия

A. Biondi
Генерален адвокат

S. Gervasoni
Съдия

N. Fenger
Съдия

R. Frendo
Съдия

R. Norkus
Генерален адвокат

A. Calot Escobar
Секретар

Протоколен ред от 9.10.2024 г.

Б. Общият съд през 2024 г.

Общият съд може да бъде сезиран като първа инстанция в преки производства по жалби на физически или юридически лица (граждани, търговски дружества, сдружения и т.н.), когато те са лично и пряко засегнати, и на държави членки срещу актове на институциите, органите или службите на Европейския съюз и по искове за обезщетение за вреди, причинени от институциите или техните служители.

Съдебните актове на Общия съд могат да бъдат обжалвани пред Съда само по правни въпроси. Съдът допуска за разглеждане жалби по дела, които вече са разглеждани два пъти (от независим апелативен състав, след това от Общия съд), само ако жалбите поставят въпрос, който е съществен от гледна точка на единството, последователността или развитието на правото на Съюза.

От 1 октомври 2024 г. Общият съд има компетентността да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания, прехвърлени от Съда, които попадат изключително в една или няколко от следните шест специфични сфери: общата система на данъка върху добавената стойност, акцизите, митническият кодекс, тарифното класиране на стоки в Комбинираната номенклатура, обезщетяването и оказването на помощ на пътниците при отказан достъп на борда или при закъснение или отмяна на транспортни услуги, системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове.

Голяма част от делата пред него са от икономическо естество: интелектуална собственост (марки и дизайни на Европейския съюз), конкуренция, държавни помощи, банков и финансов надзор. Общият съд е компетентен да се произнася и в областта на публичната служба по спорове между Европейския съюз и неговите служители.

Marc van der Woude

Председател на Общия
съд

Дейност и развитие на Общия съд

За Общия съд 2024 г. бе особено важна година, тъй като бе белязана от влизането в сила на [Регламент 2024/2019](#), с който бе реформирана съдебната архитектура на Европейския съюз. Така частичното прехвърляне на преюдициална компетентност от Съда на Общия съд влезе в сила на 1 октомври 2024 г.

Съгласно [Статута на Съда на Европейския съюз](#) Общият съд вече има компетентността да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания, които попадат изключително в една или няколко от следните шест специфични сфери: общата система на ДДС, акцизите, митническият кодекс, тарифното класиране на стоки, обезщетяването и оказването на помощ на пътниците при отказан достъп на борда или при закъснение или отмяна на транспортни услуги и системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове (нов член 50б).

786

постъпили дела

667

преки производства, от които:

Интелектуална и
индустриална собственост **268**

Публична служба на
Европейския съюз **76**

Държавни помощи и
конкуренция **33**

7 преки производства,
образувани по инициатива на
държави членки

30 молби за правна помощ

19 преюдициални
производства

Страна, която не е в състояние да поеме
разходите за производството, може да
поиска правна помощ.

Между 1 октомври и 31 декември 2024 г. по 14 преюдициални запитвания бяха приети решения за прехвърляне.

Във вътрешен план Общият съд реорганизира структурата си, като определи десетте съдии в състава, разглеждащ преюдициалните запитвания, както и неговия председател, а именно г-н Parasavvas, заместник-председател на Общия съд. С цел оптимално разглеждане на преюдициалните запитвания Общият съд определи и трима съдии, които да изпълняват функциите на генерален адвокат. Освен това неговият процедурен правилник вече предвижда възможността за произнасяне, по-специално по някои преюдициални дела, в междинен състав от девет съдии.

Нещо повече, считано от 1 септември 2024 г. бе предвидено разширяване на механизма за предварително допускане на обжалване на съдебните актове на Общия съд по решения на независими апелативни състави на определени органи, служби и агенции на Съюза (нов член 58а от Статута на Съда, въведен също с Регламент 2024/2019). Тази част от реформата повишава и отговорността на Общия съд за осигуряване на съгласуваността и единство на правото в съответните правни области.

Реформата съвпадна с напускането на 7 октомври 2024 г. на петима членове на Общия съд, назначени за съдии в Съда. Така Общия съд напуснаха съдия Gervasoni, председателите на състави Spielmann и Schalin, и съдиите Frendo и Norkus. Общият съд им благодари за техния дългогодишен и значим принос към неговата съдебна практика. На същата дата съдии Cassagnabère и Meyer положили клетва като нови членове на Общия съд.

Тази съществена реорганизация и напускането на членовете обаче не забавиха правораздавателната дейност на Общия съд, тъй като през 2024 г. последният приключи 922 дела. Тъй като през същата година бяха образувани само 786 дела, бе отбелязано съответно намаление на броя на висящите дела. Средната продължителност на производствата от 18,5 месеца свидетелства за ефективното управление на делата, като трябва да се уточни, че Общият съд е в състояние да реагира още по-бързо, когато особеностите на делото налагат това. Така той постанови първото си решение в областта на цифровите пазари в рамките на 8,2 месеца (решение по дело [T-1077/23](#), Bytedance/Комисия).

През 2024 г. 20,2 % от приключените дела бяха разгледани от разширени съдебни състави. Освен това Общият съд продължава да следва подхода си да се произнася по делата, които имат определено значение по-специално за правовата държава, в голям състав от 15 съдии (вж. глава „Преглед на важните решения през изминалата година“). В този тържествен състав Общият съд се произнесе по делата *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles* и др./Съвет, *Medel* и др./Съвет и *Fridman* и др./Съвет и *Тимченко* и *Тимченко/Съвет*.

Въз основа на новата си компетентност по преюдициални запитвания, както и на нови отговорности вследствие на разширяването на механизма за предварително допускане на обжалване, Общият съд разполага с всички необходими инструменти за ефективно и проактивно разглеждане на отнесените до него дела, като същевременно се подготвя за следващия тригодишен период, който ще започне през октомври 2025 г.

Правораздавателни нововъведения

Savvas Papasavvas

Заместник-председател
на Общия съд

2024 г. бележи завръщането на преден план на големия състав — най-тържественият състав на Общия съд, който досега се произнасял само рядко и епизодично. Големият състав от петнадесет съдии е сезиран с най-важните дела, както и с тези, които се характеризират с правна сложност или с особени обстоятелства (член 28, първа алинея от Процедурния правилник на Общия съд). Така през изминалата година този съдебен състав постанови шест решения, обединяващи няколко дела, в контекста, от една страна, на военната агресия, извършена от Русия срещу Украйна, и от друга страна, на прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост в контекста на плана за възстановяване NextGenerationEU.

Най-напред, в решенията си от 11 септември 2024 г., *Fridman* и др./Съвет и *Тимченко* и *Тимченко/Съвет* ([T-635/22](#) и [T-644/22](#)), Общият съд потвърждава компетентността на Съвета да приема задължения за докладване относно финансови средства и за сътрудничество с компетентните национални органи от лицата, засегнати от ограничителни мерки, от една страна, и да приравнява неизпълнението на тези задължения на заобикаляне на мерките за замразяване на финансови средства, от друга страна.

По-нататък, в решенията си от 2 октомври 2024 г., *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles* и др./Съвет, *Ordre des avocats à la cour de Paris* и *Couturier*/Съвет и *ACE*/Съвет ([T-797/22](#), [T-798/22](#) и [T-828/22](#)), Общият съд потвърждава законосъобразността на забраната за прякото и непрякото предоставяне на услуги по правни консултации на руското правителство и на установени в Русия юридически лица, образувания и органи ([Регламент \[ЕС\] № 833/2014 на Съвета](#)) относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна. Делата разглеждат въпроса дали съществува основно право на достъп до адвокат, по-конкретно в случаи, които нямат никаква връзка със съдебно производство. Общият съд отхвърля жалбите, но уточнява по-специално обхвата на правото на ефективни правни средства за защита (член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз) и на правото на професионална тайна (член 7).

Накрая, с определение от 4 юни 2024 г., *Medel* и др./Съвет ([T-530/22—T-533/22](#)), Общият съд отхвърля исканията за отмяна на решението за изпълнение, с което Съветът одобрява оценката на плана за възстановяване и устойчивост на Полша и уточнява ключовите етапи и целите, които тази държава членка трябва да изпълни, за да може да бъде отпуснато финансовото участие, предоставено ѝ с обжалваното решение. Големият състав приема, че жалбоподателите, четири представителни сдружения на съдии на международно равнище, чиито членове по принцип са национални професионални сдружения, включително полски сдружения, не могат да се позовават на процесуална легитимация.

Този нов импулс, даден на големия състав, несъмнено ще продължи през 2025 г., тъй като понастоящем пред този съдебен състав са висящи други дела. Вероятно това ще бъде придружено от преразпределяне на дела на междинния състав, създаден с [Регламент \(ЕС, Евратом\) 2024/2019](#), за да се допълнят тържествените състави на Общия съд.

L. Panagoulas

922

приключени дела

832

преки производства, от които:

Интелектуална и индустриална собственост	276
Държавни помощи и конкуренция	98
Публична служба на Европейския съюз	76

1

 Преюдициално запитване

Средна продължителност на производствата

18,5 месеца

Дял на съдебните актове, обжалвани пред Съда:

35 %

1 705

висящи дела (към 31 декември 2024 г.)

Основни разглеждани области:

Институционално право	552
Интелектуална и индустриална собственост	322
Икономическа и парична политика	167
Държавни помощи и конкуренция	153
Публична служба на ЕС	112
Ограничителни мерки	91
Достъп до документи	41
Селско стопанство	30
Обществени поръчки	29
Обществено здравеопазване	24

[подробните статистически данни за Общия съд](#)

Членовете на Общия съд

Общият съд се състои от по двама съдии от държава членка.

Съдиите се избират измежду личности, чиято независимост е извън съмнение и които отговарят на условията за заемане на най-висши съдебни длъжности. Те се назначават по общо съгласие от правителствата на държавите членки след консултация с комитет, на който е възложено да дава становище относно годността на кандидатите. Мандатът им е от шест години с възможност за подновяване. Съдиите избират помежду си председател и заместник-председател за срок от 3 години. Те назначават секретар за срок от 6 години.

Съдиите упражняват функциите си при пълна непристрастност и независимост. Общият съд се състои от по двама съдии от държава членка.

В контекста на частичното прехвърляне, считано от 1 октомври 2024 г., на преюдициална компетентност от Съда на Общия съд, последният избра г-н Martín y Pérez de Nanclares и г-жа Brkan за съдии, които ще изпълняват функциите на генерален адвокат за разглеждането на преюдициални запитвания, а г-н Gâlea — за заместник в случай че са възпрепятствани да изпълняват функциите си.

През октомври 2024 г. в Общия съд встъпиха в длъжност двама нови членове — съдиите Cassagnabère (Франция) и Meyer (Люксембург) на мястото съответно на съдиите Gervasoni и Spielmann, и двамата назначени за съдии в Съда.

M. van der Woude
Председател

S. Papasavvas
Заместник-председател

A. Marcoulli
Председател на II състав

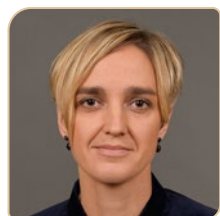
R. da Silva Passos
Председател на IV състав

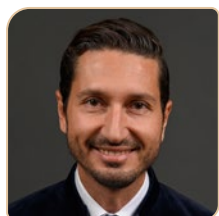
J. Svenningsen
Председател на V състав

M. J. Costeira
Председател на VI състав

K. Kowalik-Bańczyk
Председател на VII състав

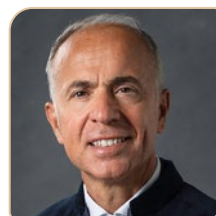
Ал. Корнезов
Председател на VIII състав

L. Truchot
Председател на IX състав

O. Porchia
Председател на X състав

R. Mastroianni
Председател на I състав

P. Škvařilová-Pelzl
Председател на III състав

M. Jaeger
Съдия

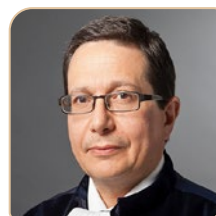
H. Kanninen
Съдия

J. Schwarcz
Съдия

M. Кънчева
Съдия

E. Buttigieg
Съдия

V. Tomljenović
Съдия

L. Madise
Съдия

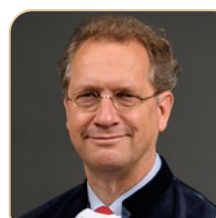
N. Półtorak
Съдия

I. Reine
Съдия

P. Nihoul
Съдия

U. Öberg
Съдия

C. Mac Eochaidh
Съдия

G. De Baere
Съдия

T. Pynnä
Съдия

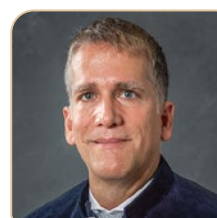
J. C. Laitenberger
Съдия

J. Martín y Pérez de Nanclares
Съдия

G. Hesse
Съдия

M. Sampol Pucurull
Съдия

M. Stancu
Съдия

I. Nõmm
Съдия

G. Steinfatt
Съдия

T. Perišin
Съдия

D. Petrлік
Съдия

M. Brkan
Съдия

P. Zilgalvis
Съдия

K. Kecsmár
Съдия

I. Gâlea
Съдия

I. Dimitrakopoulos
Съдия

D. Kukovec
Съдия

S. Kingston
Съдия

T. Tóth
Съдия

B. Ricziová
Съдия

E. Tichy-Fisslberger
Съдия

W. Valasidis
Съдия

S. Verschuur
Съдия

S. L. Kalèda
Съдия

**L. Spangsberg
Grønfeldt**
Съдия

H. Cassagnabère
Съдия

R. Meyer
Съдия

V. Di Bucci
Секретар

Протоколен ред от 9.10.2024 г.

В. Съдебната практика през 2024 г.

На фокус Пакетът за мобилност 2020 г.: лоялна конкуренция и подобряване на условията на труд за по-безопасен, устойчив и справедлив сектор на автомобилния транспорт

Решение *Литва и др./Парламент и Съвет* от 4 октомври 2024 г.
([C-541/20—C-555/20](#))

Пакетът за мобилност 2020 г.

През 2020 г. Европейският съюз приема съвкупност от реформи в сектора на автомобилния транспорт за постигането на две основни цели:

1. Подобряване на условията на труд на водачите:

- като се забрани седмичната им почивка в превозните средства,
- като се гарантира редовното им връщане по домовете или в експлоатационния център (на всеки три или четири седмици), за да ползват там своята почивка,
- като се изтегли напред датата на влизане в сила на задължението за монтиране на интелигентни тахографи от второ поколение.

2. Осигуряване на лоялна конкуренция:

- като се предвиди задължение за връщане на всеки осем седмици на превозните средства в експлоатационен център, намиращ се в държавата членка на установяване на транспортното предприятие,
- като се въведе четиридневен период на прекъсване след каботажен цикъл в приемаща държава (през който на превозвачи, установени извън съответната държава членка, не се разрешава да извършват каботажни превози с едно и също превозно средство в тази държава членка),
- като водачите се квалифицират като „командировани работници“ в някои специфични случаи, така че да могат да се ползват от действащите в приемащата държава членка условия на труд и възнаграждение.

Каботаж е превозът, извършван в рамките на държава членка от превозвач, който не е установен в тази държава членка. Той се допуска, при условие че не се извършва по начин, който създава постоянна дейност в тази държава членка.

Интелигентният тахограф от второ поколение е електронно устройство, което записва времето на управление, прекъсванията и почивките на водачите. Той допринася да се гарантира безопасността на движението по пътищата, спазването на условията на труд на водачите и предотвратяването на измами.

Пакетът за мобилност се състои от три законодателни акта, които се отнасят до правния режим на автомобилния транспорт. Тази амбициозна реформа предизвиква оживени дебати, довели до поредица от съдебни производства. Така седем държави членки — Литва, България, Румъния, Кипър, Унгария, Малта и Полша — подават пред Съда петнадесет жалби за отмяна на някои разпоредби от Пакета за мобилност.

Решението на Съда в голяма степен потвърждава неговата валидност.

Макар да признава, че подобряването на условията на труд на водачите може да доведе до увеличаване на разходите в тежест на транспортните предприятия, Съдът подчертава, че тези правила, които се прилагат без разлика в целия Съюз, не дискриминират транспортните предприятия, установени в държави членки, намиращи се „в периферията на Съюза“. Евентуалното по-голямо въздействие на тези правила върху някои предприятия зависи от техния икономически избор да предоставят услугите си на получатели, намиращи се в държави членки, отдалечени от тяхното собствено място на установяване.

Що се отнася до квалификацията „командировани работници“ (която позволява на водачите да се ползват от минималните условия на труд и възнаграждение в приемащата държава членка, вместо от евентуално по-неблагоприятните условия в държавата на установяване на превозвача), това е мярка, предназначена **да гарантира справедливи условия на труд и да противодейства на практиките на нелоялна конкуренция**. Това развитие, въпреки че е от полза за наетите работници, предизвиква дебати сред държавите членки, някои от които, по-специално тези, при които са ниски разходите за заплати, изразиха опасения за повишаване на разходите за своите предприятия и за административната сложност на новите правила. Съдът потвърждава тази мярка, приета от законодателя на Съюза с цел постигане на справедливо равновесие между различните разглеждани интереси.

Що се отнася до задължението за спазване на четиридневен период на прекъсване след каботажен цикъл в приемаща държава членка, Съдът подчертава, че то има за цел да защити местните предприятия и да предотврати нелоялна конкуренция, като не допусне повтарящите се каботажни превози да доведат на практика до постоянна дейност в приемащата държава членка. Някои държави членки оспорват това задължение, тъй като то би ограничило гъвкавостта на предприятията, като ги принуди да променят маршрутите си, за да избегнат периоди на бездействие, водещи до загуба на приходи. Съдът отхвърля тези доводи, като подчертава, че мярката се свежда до това през този период да се забранят каботажните превози в същата приемаща държава членка, което не е пречка да се извършват други международни или каботажни превози в други държави членки.

Съдът обаче отменя задължението превозните средства да се връщат на всеки осем седмици в експлоатационния център на транспортното предприятие. Той приема, че Парламентът и Съветът не са доказали, че са разполагали с достатъчно данни, за да преценят пропорционалността на тази мярка и нейното социално, екологично и икономическо отражение.

На фокус Биологично производство и етикетиране на биологични продукти

Решение *Herbaria Kräuterparadies II* ([C-240/23](#))

Германското дружество Herbaria произвежда напитката „Blutquick“, която се предлага на пазара като хранителна добавка. Тази напитка съдържа съставки, получени от биологично производство, но също и добавени витамини с нерастителен произход и железен глюконат. Върху опаковката ѝ са поставени логото на Съюза за биологично производство и указание за „контролирано биологично земеделие“.

През януари 2012 г. германските власти забраняват на Herbaria да се позовава на биологичното производство, тъй като правото на Съюза разрешава добавянето на витамини и минерали към преработени продукти, за които е използван терминът „биологичен“, само ако тяхната употреба се изисква от закона.

Сезиран с преюдициално запитване по предишно дело (дело [C-137/13](#)), Съдът е постановил, че употребата на тези вещества се счита за изисквана от закона само когато разпоредба на правото на Съюза или съответстваща на това право национална разпоредба пряко изисква добавянето им в храна, за да може тя да бъде предлагана на пазара. Тъй като случаят с добавените в „Blutquick“ витамини и железен глюконат не е отговарял на това изискване, жалбата на Herbaria е била отхвърлена от германската юрисдикция, която се е обърнала към Съда.

Впоследствие делото е отнесено до германския Федерален административен съд, пред който Herbaria вече не оспорва забраната за поставяне на логото на Европейския съюз за биологично производство, а се позовава на неравно третиране между неговия продукт и подобен продукт, внасян от Съединените щати.

Всъщност Съединените щати са признати от европейското право за **трета държава**, чиито **правила за производство** и контрол са **равностойни** на тези на Европейския съюз. Според Herbaria това позволявало да се предлагат на пазара в Съюза продукти с произход от Съединените щати, които съответстват на техните правила за производство като биологични продукти. Това положение водело до неравно третиране, тъй като върху конкурентните американски продукти можело да се постави логото на Съюза за биологично производство, без да спазват приложимите в Съюза правила за биологично производство.

Германският Федерален административен съд отправя запитване до Съда по този въпрос.

В решението си Съдът приема, че **само продукти, които съответстват на всички изисквания на Регламента относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти, могат да използват логото на Съюза за биологични продукти**. Следователно това лого не може да се използва за продукти, произведени в трета държава според правила, които са само равностойни на предвидените в правото на Съюза. Тази забрана обхваща и използването на термини, отнасящи се до това производство.

Съдът подчертава, че да се позволи на използването на това лого и тези термини както за продукти — произведени или в Съюза, или в трети държави — които са в съответствие с европейските стандарти за биологично производство, така и за продукти, произведени в трети държави по стандарти, които са само

равностойни на тези последните, би засегнало лоялната конкуренция в рамките на вътрешния пазар. Това би могло и да въведе потребителите в заблуждение, докато смисълът на логото е да информира потребителите ясно и недвусмислено, че продуктът съответства напълно на изискванията на Регламента.

Съдът обаче приема, че логото за биологично производство на третата държава може да се използва за продукти, произведени в тази страна, дори когато съдържа термини, отнасящи се до биологичното производство.

Логото на Европейския съюз за биологични продукти

[Логото на Европейския съюз за биологични продукти](#) осигурява последователна визуална идентичност на биологичните продукти с произход от Съюза. То дава възможност на потребителите да разпознават по-лесно биологичните продукти и помага на земеделските стопани да ги предлагат на пазара във всички държави членки.

Логото за биологични продукти е запазено за продукти, сертифицирани като биологични от одобрен орган, който гарантира спазването на строги стандарти за производство, преработка, транспорт и съхранение. Даден продукт може да носи логото за биологични продукти само ако съдържа най-малко 95% биологични съставки и единствено ако останалите 5% отговарят на строги условия. Една и съща съставка не може да се съдържа в биологична и небиологична форма.

Регламент 2018/848

Целта на [Регламент 2018/848 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти](#) е да гарантира лоялна конкуренция, правилното функциониране на вътрешния пазар в този сектор и доверието на потребителите спрямо продуктите, обозначени като биологични.

С него се установяват общи и подробни правила за производство. По отношение на етикетирането той изисква да се спазват правилата за информиране на потребителите, по-специално за да се избегне объркване или заблуда. С него се установяват и специфични разпоредби относно етикетирането на биологични продукти и продукти, произведени при преход към биологично производство, за да се защитят както интересите на операторите, продуктите им да бъдат правилно идентифицирани и да извършват дейността си в условията на лоялна конкуренция, така и интересите на потребителите.

Други решения на Съда относно биологичните продукти

Решение от 12 октомври 2017 г., *Kamin und Grill Shop* ([C-289/16](#)).

Съгласно [Регламент № 834/2007 относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти](#) операторите, търгуващи с биологични продукти, трябва да подложат предприятията си на система за контрол. Операторите, които продават продукти директно на крайния потребител или ползвател, могат да бъдат освободени от това задължение при определени условия. Съдът приема, че е необходимо продажбата да се извършва при едновременното присъствие на оператора или на негови служители по

продажбите и на крайния потребител. Следователно операторите, които продават тези продукти онлайн, не могат да се ползват от това освобождаване.

Решение от 26 февруари 2019 г., *Œuvre d'assistance aux bêtes d'abattoirs* (C-497/17)

Регламент № 834/2007 не позволява поставянето на логото за биологични продукти на Европейския съюз върху продукти от животни, подложени на ритуално клане без предварително зашеметяване, извършено при условията, определени в Регламент № 1099/2009 относно защитата на животните по време на умъртвяване.

Решение от 29 април 2021 г., *Natumi* (C-815/19)

Регламент № 889/2008 за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент № 834/2007 не допуска използването на прах, получен от седименти на водораслото *Lithothamnium calcareum*, които са почистени, изсушени и смлени, като небιологична съставка от земеделски произход, при преработката на биологични храни (по-специално оризови и соеви биологични напитки) за тяхното калциево обогатяване.

На фокус Публичен достъп до договорите за закупуване на ваксини срещу COVID-19

Решения *Auken и др./Комисия и Courtois и др./Комисия* ([T-689/21](#) и [T-761/21](#))

През юни 2020 г. Европейският съюз въвежда стратегията си за закупуване на ваксини срещу COVID-19. В този контекст Комисията подписва споразумение с 27-те държави членки, което ѝ дава възможност да сключва от тяхно име договори с производители за предварително закупуване.

Тъй като ранното прибягване до ваксиниране е в интерес на общественото здраве, срокът за разработване на ваксините от фармацевтичните предприятия е скъсен. За да се компенсират рисковете за тези предприятия, Комисията и държавите членки включват в стратегията си за ваксиниране принципа на поделение на риска между производителите и държавите членки, като по този начин се намалява отговорността на производителя в случай на нежелани ефекти от неговия продукт.

Публично оповестените варианти на договорите са редактирани, като са заличени данни за финансовите рискове, даренията или препродажбите, както и декларациите за липса на конфликт на интереси.

През 2021 г. граждани и европейски депутати оспорват частичния отказ на Европейската комисия да предостави пълнен достъп до някои документи, свързани с договорите за закупуване на ваксини от 2020 г. Заявленията за достъп се отнасят до клаузи за обезщетяване за фармацевтичните предприятия. Съгласно тези клаузи лабораториите трябва да обезщетят пострадалите в случай на неизправност, свързана с умишлено или сериозно нарушение по време на производството, докато в останалите случаи тази отговорност се носи от държавите членки.

Гражданите и депутатите искат и достъп до декларациите за липса на конфликт на интереси на членовете на преговорния екип за закупуване на ваксини. Те искат да изяснят начина, по който са водени преговорите, по-специално относно мащабен договор от май 2021 г. за закупуването на допълнителни 1,8 милиарда дози ваксина на стойност 35 милиарда евро.

Комисията предоставя само частичен достъп до тези документи и публикува техни редактирани варианти, като се позовава на поверителността на сделките и защитата на личния живот.

Сезиран с две жалби срещу решенията на Комисията, Общият съд ги отменя частично.

Що се отнася до заявлението за по-широк достъп до **клаузите за обезщетяване**, Общият съд припомня, че причината за включването им в договорите — а именно да се компенсират рисковете, на които са изложени фармацевтичните предприятия, във връзка със скъсяването на срока за разработване на ваксините — е била поета от държавите членки и е обществено достояние. Той

приема, че Комисията не е доказала по какъв начин по-широкият достъп до тези клаузи, до някои от съдържащите се в договорите определения (като „умишлено нарушение“ и „разумни максимални усилия“) и до клаузите относно даренията и препродажбите на ваксините би засегнал конкретно търговските интереси на съответните фармацевтични предприятия.

Що се отнася до заявлението за оповестяване — в декларациите за липса на конфликт на интереси — на **самоличността на членовете на преговорния екип**, Общият съд потвърждава, че то преследва цел от обществен интерес. Всъщност само оповестяването на самоличността им позволява да се провери липсата на положение на конфликт на интереси по отношение на членовете на преговорния екип. Впрочем тази прозрачност на процеса на договаряне по договорите засилва доверието на гражданите на Съюза в стратегията на Комисията за ваксиниране и спомага за борбата с разпространението на невярна информация. Ето защо това Общият съд приема, че Комисията не е претеглила правилно наличните интереси, свързани с липсата на конфликт на интереси и с опасността от засягане на личния живот.

Публичен достъп до документи: ключов елемент на прозрачността

[Регламент \(ЕО\) № 1049/2001](#) на Европейския парламент и на Съвета има за цел да предостави на обществеността право на възможно най-широк достъп до документите на Парламента, на Съвета и на Комисията. Той е насочен към повишаване на прозрачността, законността и отговорността на институциите.

Това право обаче не е абсолютно. Съществуват изключения от него, свързани със защитата на определени публични или частни интереси, като например обществената сигурност, поверителността на вътрешните обсъждания и правните становища, финансовите, икономическите или търговските интереси или още защитата на личните данни.

Институциите трябва да намерят баланс между прозрачността и защитата на тези интереси, като преценяват във всеки отделен случай дали оповестяването им би могло да ги засегне. В крайна сметка може да се изисква оповестяване, ако се установи по-висш обществен интерес.

При отказ на достъп заявителят може да поиска преразглеждане от съответната институция и след това — в случай на нов отказ — може да сезира Европейския омбудсман или да предяви жалба пред Общия съд на Европейския съюз.

Някои принципи, изведени от Общия съд и от Съда

В решение *De Capitani/Парламент* ([T-540/15](#)) Общият съд приема, че институциите на Съюза могат да откажат достъп до определени документи, свързани със законодателния процес, само в надлежно обосновани случаи.

Институцията или органът, които отказват достъп, трябва да обосноват по какъв начин той би засегнал „конкретно, ефективно и разумно предвидимо“ интереса, защитен от някое от изключенията, предвидени в

Регламент № 1049/2001. Както приема Съдът в решение *ClientEarth/Комисия* ([C-57/16 P](#)), хипотетичното или неопределено засягане не е достатъчно, за да обоснове такъв отказ.

Въпросът за достъпа до писмените изявления, представени от държава членка или институция в рамките на съдебни производства пред Съда на Европейския съюз, е разгледан в няколко важни решения. По дело *Комисия/Breyer* ([C-213/15 P](#)) Съдът приема, че писмените становища на държава членка, държани от Комисията, попадат в приложното поле на Регламент № 1049/2001. Ако поверителността на тези писмени становища трябва да се запази в хода на съдебното производство, Комисията не може, ако няма други основания, да откаже достъп до тях след приключване на производството.

Съдът вече е извел тази обща презумпция за неоповестяване в хода на съдебното производство в решенията си *Швеция и др./API и Комисия* ([C-514/07 P](#), [C-528/07 P](#) и [C-532/07 P](#)) за писмените становища, представени от институция на Съюза. След приключване на процедурата обаче всяко искане трябва да бъде оценявано във всеки отделен случай, за да се провери дали се прилагат предвидените в Регламента изключения.

На фокус Ограничителни мерки във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна

Решения *Мазепин/Съвет* от 20 март 2024 г. ([T-743/22](#)); *Fridman и др./Съвет* и *Тимченко и Тимченко/Съвет* от 11 септември 2024 г. ([T-635/22](#) и [T-644/22](#)); *NSD/Съвет* от 11 септември 2024 г. ([T-494/22](#))

Ограничителните мерки, или „санкциите“, са ключов инструмент на външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз. Те могат да бъдат наложени под формата на замразяване на активи, забрана за пътуване на територията на Съюза или икономически санкции. Целта им е да защитават основните ценности, основните интереси и сигурността на Съюза, като оказват натиск върху лицата или образуванията, към които са насочени, включително правителствата на трети държави, за да променят своята политика или поведение.

Действията, подкопаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, предприети от Русия още през 2014 г., и най-вече нейната военна агресия срещу тази държава, започната през 2022 г., засилват санкциите на Съюза срещу физически и юридически лица, които осигуряват подкрепа на руското правителство. По възникналите спорове относно законосъобразността и обхвата на решенията на Съвета в тази област са образувани десетки дела пред Общия съд на Европейския съюз.

Те онагледяват търсенето на равновесие между строгостта на наложените санкции, необходима за тяхната ефективност, и защитата на индивидуалните права. Общият съд потвърждава широките правомощия на Съюза да предприема действия срещу икономическата и материалната подкрепа на руското правителство, като същевременно изисква солидни доказателства и обосновка за приетите мерки.

Решение *NSD/Съвет* ([T-494/22](#))

Общият съд **потвърждава** санкциите, наложени на руското дружество National Settlement Depository (NSD). Това дружество, считано от Съвета за съществено по значението си в рамките на финансовата система в Русия, е предоставяло материална и финансова подкрепа както на правителството, така и на руската централна банка.

Общият съд отбелязва, че като финансова институция от системно значение NSD е улеснило мобилизирането от руското правителство на значителни ресурси, използвани за действия за дестабилизиране на Украйна. Той отхвърля и доводите на NSD, че ограничителните мерки са довели до замразяване на средства, принадлежащи на незасегнати от санкциите клиенти, като подчертава, че последните могат да сезират националните съдилища, за да оспорят накърняването на правото им на собственост като страничен ефект от мерките срещу NSD.

Решение *Мазепин/Съвет* ([Т-743/22](#))

Общият съд на Европейския съюз **отменя** оставянето на г-н Никита Мазепин, бивш пилот във Формула 1, в списъка на засегнатите от санкциите лица. Името му е вписано в него от Съвета поради връзката с баща му — г-н Дмитрий Мазепин, виден бизнесмен, чиято дейност генерира значителни приходи за руското правителство и който е основният спонсор на дейността на сина му като състезател в екипа Хаас от Формула 1.

Общият съд приема, че обвързаността между г-н Дмитрий Мазепин и неговия син не е установена в достатъчна степен, като отбелязва по-специално, че към момента на приемане на спорното решение последният вече не е бил пилот във въпросния екип. Освен това Общият съд подчертава, че семейната връзка не е достатъчна сама по себе си, за да се докажат общи интереси, които могат да обосноват запазването на санкциите срещу г-н Никита Мазепин.

Решение *Fridman и др./Съвет и Тимченко и Тимченко/Съвет* ([Т-653/22](#) и [Т-644/22](#))

Общият съд **потвърждава** задължението на санкционираните лица и образувания да докладват своите финансови средства и да сътрудничат на компетентните органи, за да се избегне заобикалянето на замразяването на средства чрез правни и финансови механизми. Тези задължения, въведени от Съвета, са счестени за необходими, за да се гарантира ефективността и еднаквото прилагане на санкциите във всички държави членки. Общият съд отхвърля и възраженията, че Съветът е упражнил запазени за държавите членки правомощия от наказателно естество, тъй като счита, че тези мерки нямат наказателноправен характер и че тяхното приемане е съобразено с цялостната рамка, предвидена от правото на Съюза.

Санкции на Европейския съюз срещу Русия

От март 2014 г. Съюзът постепенно налага целеви ограничителни мерки на Русия по-специално в отговор на незаконното присъединяване на Крим (2014) и военната агресия срещу Украйна (2022).

Тези мерки имат за цел да отслабят икономическата основа на **Русия**, като я лишат от критични технологии и пазари и значително намалят способността ѝ да води война. Съюзът прие и санкции срещу **Беларус**, **Иран** и **Северна Корея** в отговор на подкрепата им за Русия във войната срещу Украйна.

Повече от 2 300 лица и образувания (банки, политически партии, предприятия, полувоенни групировки) са обект на санкции. Те обхващат:

- забрана за влизане в Европейския съюз;
- замразяване на активи;
- блокиране на финансови средства.

Съветът оценява стойността на замразените в Съюза частни активи на 24,9 милиарда евро. Блокираните в Съюза активи на Централната банка на Русия възлизат на 210 милиарда евро.

Ограничителните мерки, наложени с решения на Съвета, подлежат на **постоянен преглед**. Те се подновяват или изменят, според случая, ако Съветът прецени, че целите му не са постигнати.

Преглед на важните решения през годината

Основни права

Европейският съюз осигурява защитата на основните права, по-специално чрез Хартата на основните права, в която се изброяват индивидуалните, гражданските, политическите, икономическите и социалните права на европейските граждани. Зачитането на правата на човека е една от ценностите, на които се основава Съюзът, и основно задължение при изпълнението на неговите политики и програми.

Хартата на основните права на ЕС — обвързващи правила с реално отражение

[видеоклипа в YouTube](#)

През 2022 г. в отговор на засилената руска агресия срещу Украйна Съветът на Европейския съюз приема санкции за оказване на натиск върху Русия. Сред тези мерки е забраната за предоставяне на услуги по правни консултации на руското правителство и на установени в Русия юридически лица, образувания и органи. Белгийски и френски адвокати искат от Общия съд на Европейския съюз да отмени тази забрана. Според тях тя нарушава основните права, гарантиращи достъпа до правни консултации с адвокат. Общият съд припомня основното право на ефективна съдебна защита, което включва правото на всяко лице да бъде съветвано и представлявано от адвокат в контекста на настоящ или вероятен съдебен спор. Той отбелязва обаче, че оспорваната забрана не се отнася до услугите по правни консултации, свързани със съдебно производство, нито до услуги, предоставяни на физически лица. Ето защо той отхвърля жалбите.

Решения *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles* и *др./Съвет, Ordre des avocats à la cour de Paris* и *Couturier/Съвет* и *ACE/Съвет* от 2 октомври 2024 г. ([T-797/22](#), [T-798/22](#) и [T-828/22](#))

През 2006 г. вестник Le Monde публикува статия, в която футболен клуб Real Madrid се свързва със слухове за употреба на допинг. Осъден в Испания за клевета, той оспорва изпълнението на това съдебно решение във Франция в името на свободата на печата. Сезиран по този повод от френския Cour de cassation (Касационен съд), Съдът приема, че взаимното признаване на съдебни решения може да бъде ограничено, ако явно нарушава основни права. Според Съда има опасност несъразмерните санкции срещу медиите, като например прекомерно по размер обезщетение за вреди, да възпрат пресата да разглежда въпроси от обществен интерес, което е несъвместимо с демократичните ценности на Европейския съюз.

Решение *Real Madrid Club de Fútbol* от 4 октомври 2024 г. ([C-633/22](#))

Лични данни

Европейският съюз разполага с правна уредба, която осигурява солидна и последователна основа за защита на личните данни. Обработването и запазването на тези данни трябва да отговарят на условията за законосъобразност, предвидени в правната уредба, да се ограничават до стриктно необходимото и да не засягат непропорционално правото на личен живот.

Съдът в дигиталния свят

[видеоклипа в YouTube](#)

Германски гражданин оспорва пред германски съд отказа на град Висбаден да му издаде нова лична карта без пръстовете му отпечатъци. Германският съд иска от Съда да провери валидността на европейския регламент, предвиждащ задължението за включване на два пръстови отпечатъка в личните карти. Съдът приема, че това задължение, обосноваващо се с борбата с производството на подправени лични карти и кражбата на самоличност, е съвместимо с основните права на зачитане на личния живот и на защита на личните данни. Той обаче обявява за невалиден регламента, тъй като е приет въз основа на погрешно правно основание, като същевременно запазва последиците му до 31 декември 2026 г., за да даде възможност за приемането на нов текст. Всъщност този регламент се основава неправилно на член 21, параграф 2 ДФЕС (относно свободното движение на гражданите) вместо на член 77, параграф 3 ДФЕС (относно пространството на свобода, сигурност и правосъдие), който изисква единодушие в Съвета.

Решение *Landeshauptstadt Wiesbaden* от 21 март 2024 г. ([C-61/22](#))

В България е извършена полицейска регистрация на лице в рамките на производство за разследване на лъжесвидетелстване. След като е осъдено на пробация за срок от една година и е изтърпяло това наказание, лицето иска да бъдат заличени данните му от регистъра. Съгласно българското право отнасящите се до него данни се съхраняват в този регистър без никакво ограничение във времето до смъртта на лицето. Българският Върховен административен съд отправя запитване до Съда относно съвместимостта на тази правна уредба с правото на Съюза. Съдът отговаря, че общото и неизбирателно запазване на биометричните и генетичните данни на осъдените за умишлено престъпление лица до смъртта им противоречи на правото на Съюза. Националната правна уредба трябва да предвижда задължение за администратора да проверява редовно дали това запазване продължава да е необходимо и, ако това вече не е така, да дава възможност на съответното лице да поиска изтриване на данните му.

Решение *Директор на Главна дирекция „Национална полиция“ при МВР — София* от 30 януари 2024 г. ([C-118/22](#))

В две отделни решения Съдът внася съществени уточнения по отношение на правомощията на органите да извършват разследване .

По дело, отнасящо се до френски декрет за защита на произведенията, върху които има авторско или сродно право, срещу престъпления, извършени в интернет, Съдът уточнява, че държавите членки могат да наложат на доставчиците на достъп до интернет задължение за общо и неизбирателно съхраняване на IP адреси, за да се даде възможност на компетентния публичен орган да установи лицето, заподозряно в извършването на престъпление. Това съхраняване обаче не трябва да позволява да се направят точни изводи за личния живот на съответното лице. За да се постигне такъв резултат, условията за съхраняване трябва да гарантират действително строго разграничаване на различните категории съхранени данни. В нетипични случаи, когато особеностите на дадена национална процедура могат чрез свързване на събраните данни и информация да дадат възможност да се направят точни изводи за личния живот на съответното лице, достъпът трябва да подлежи на предварителен контрол от юрисдикция или независим административен орган.

Решение *Quadrature du Net II* от 30 април 2024 г. ([C-470/21](#))

По австрийско дело полицията се е опитала да отключи мобилния телефон на получателя на пакет, съдържащ канабис. Запитан относно валидността на това разследване с оглед на директива за защита на личните данни, използвани от полицията и съдебните органи, Съдът уточнява, че достъпът до съдържащите се в мобилния телефон данни не е непременно ограничен до борбата с тежките престъпления. Всъщност, ако това не беше така, щеше продължи да съществува опасност от безнаказаност за престъпленията като цяло, а оттук и опасност за създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие в Съюза. Такъв достъп, който представлява тежка намеса в правата на съответните лица на защита на личните им данни, предполага обаче предварително разрешение от юрисдикция или независим административен орган и трябва да бъде пропорционален. Освен това националният законодател трябва да определи елементите, които следва да се вземат предвид при такъв достъп, като естеството на съответните престъпления, и собственикът на телефона трябва да бъде уведомен от момента, в който това повече не може да попречи на разследването.

Решение *Bezirkshauptmannschaft Landeck* от 4 октомври 2024 г. ([C-548/21](#))

Равно третиране и трудово право

В Европейския съюз има около 200 милиона работници. Следователно голям брой граждани се ползват пряко от разпоредбите на европейското трудово право, което определя минимални норми в областта на условията на труд и заетостта, като по този начин допълва водените от държавите членки политики.

Съдът: гарант за равното третиране и защитник на правата на малцинствата

[видеоклипа в YouTube](#)

След като напуска работа, за да се пенсионира предсрочно, служител от община Копертино (Италия) иска да му бъде изплатено финансово обезщетение за неизползваните дни отпуск. Италианското законодателство обаче изключва това право за работещите в публичния сектор. В отговор на запитване относно тълкуването на [Директивата за работното време](#) Съдът потвърждава, че лицето има право на финансово обезщетение, ако не е ползвало всичките си дни отпуск преди прекратяването на договора си, дори в случай на доброволно напускане. Икономически съображения като управлението на публичните разходи не могат да обосноват лишаването от това право. Изключение обаче е възможно, ако съответното лице съзнателно се е въздържало от ползване на дните отпуск и работодателят му е предоставил достатъчно информация за опасността да загуби този отпуск и го е подтикнал да го ползва.

Решение *Comune di Copertino* от 18 януари 2024 г. ([C-218/22](#))

Тъй като счита, че някои правила на ФИФА са попречели на наемането му от белгийски клуб, бивш професионален футболист във Франция ги оспорва пред белгийските съдилища. Тези правила, произтичащи от Правилника на ФИФА за статута и трансфера на играчите, налагат на играча и на новия му клуб задължение за заплащане на обезщетение, ако без „основателна причина“ играчът прекрати договора си преди изтичането на срока му. Те могат да доведат и до налагане на спортни санкции, като забрана за приемащия клуб да наема нови играчи, и да възпрепятстват издаването на международен сертификат за трансфер, докато е налице спор относно прекратяването на договора. Сезиран от *Cour d'appel de Mons* (Апелативен съд Монс), Съдът приема, че тези правила не зачитат свободата на движение на работниците и правото на Европейския съюз в областта на конкуренцията.

Решение *FIFA* от 4 октомври 2024 г. ([C-650/20](#))

Европейско гражданство

Всяко лице, което притежава гражданство на държава членка, автоматично е гражданин на Европейския съюз. Гражданството на Съюза се добавя към, а не замества националното гражданство. Гражданите на Съюза се ползват със специфични права, гарантирани от европейските Договори.

Европейската комисия сезира Съда срещу Чешката република и Полша с мотива, че тези държави членки ограничават правото на членство в политическа партия само до своите граждани. Според Комисията подобно положение поставя гражданите на Съюза, пребиваващи в тези две държави, без да са техни граждани, в по-неблагоприятно положение от гледна точка на правото да бъдат избирани в общинските и европейските избори. Съдът уважава искането на Комисията и заключава, че Чешката република и Полша не са изпълнили задълженията си, произтичащи от Договорите. Всъщност гражданите, които пребивават в държава членка, без да са нейни граждани, трябва да имат равен достъп до същите средства, сред които е членството в политическа партия, както гражданите на тази държава, за да упражнят надлежно изборителните си права. Съдът приема, че тази разлика в третирането не може да бъде обоснована със съображения, свързани със зачитането на националната идентичност на Полша или на Чешката република.

Решения *Комисия/Чешка република* ([C-808/21](#)) и *Комисия/Полша* от 19 ноември 2024 г. ([C-814/21](#))

Съдът приема, че държава членка не може да откаже да признае законно извършената в друга държава членка промяна на собственото име и на половата идентичност. Този отказ представлява пречка за свободното движение и за правото на пребиваване в рамките на Съюза. Тъй като собствената идентичност, включваща собственото име и пола, е от основно значение, подобен отказ причинява административни и частни трудности в противоречие с правото на Съюза.

Решение *Mirin* от 4 октомври 2024 г. ([C-4/23](#))

Потребители

Европейската политика за потребителите цели да гарантира опазване на здравето, безопасността и икономическите и правните интереси на потребителите, независимо от това къде пребивават, пътуват или извършват покупките си в рамките на Съюза.

Съдът: гарант за правата на потребителите в Европейския съюз

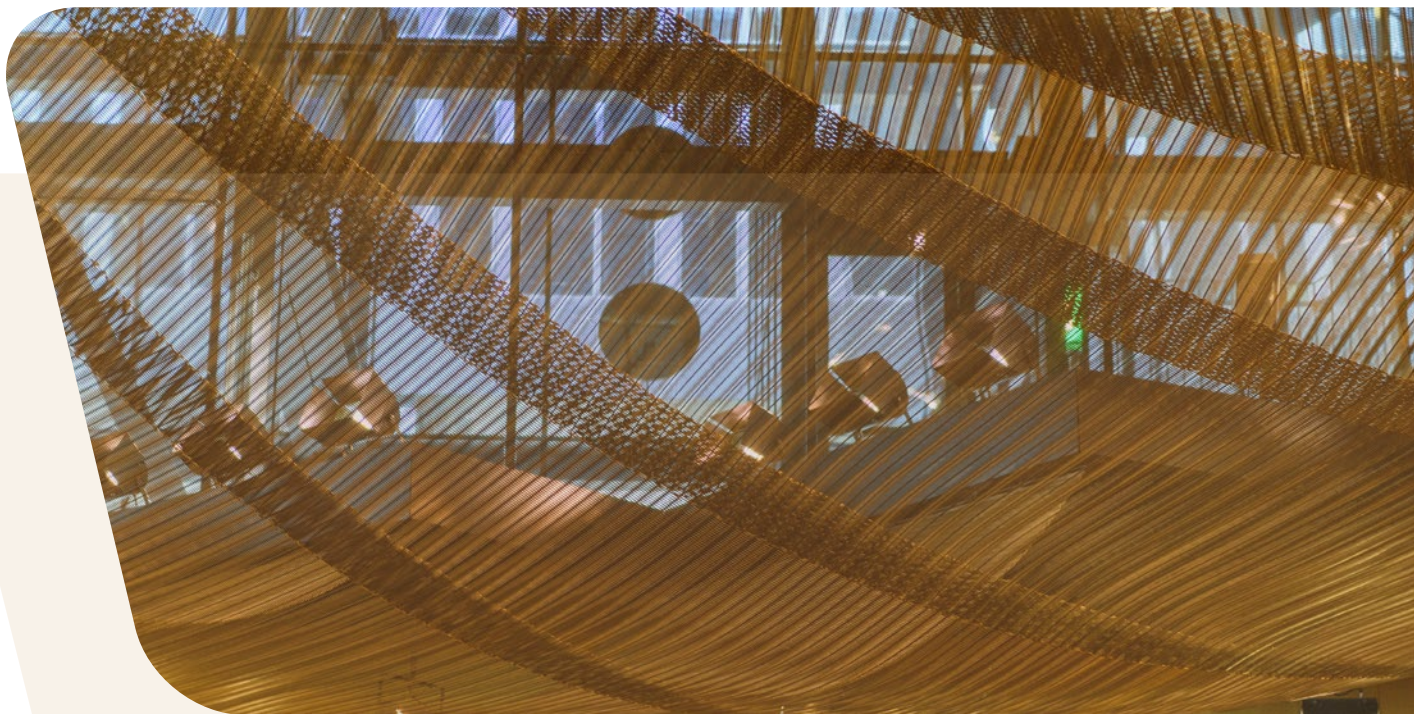
[видеоклипа в YouTube](#)

Германско сдружение на потребителите оспорва пред германски съд рекламата, направена от веригата супермаркети Aldi Süd относно намаления на цените. Според сдружението Aldi Süd няма право да изчислява намаление на цената въз основа на непосредствено предхождащата офертата цена, а съгласно правото на Европейския съюз трябва да направи това въз основа на най-ниската цена, прилагана през последните 30 дни. Запитан от германски съд, Съдът потвърждава, че обявеното в реклама намаление на цената трябва да се изчисли въз основа на най-ниската цена през последните 30 дни. По този начин търговците се възпрепятстват да въвеждат в заблуждение потребителя, като увеличават прилаганата цена, преди да обявят намаление на цената и по този начин посочват фалшиви намаления на цените.

Решение *Aldi Süd* от 26 септември 2024 г. ([C-330/23](#))

Околна среда

Европейския съюз се ангажира за запазването и подобряването на качеството на околната среда и за защитата на здравето на хората. Неговият подход се основава на принципите на предпазните мерки, принципа за предотвратяване и принципа „замърсителят плаща“.

Съдът и околната среда

[видеоклипа в YouTube](#)

От 2019 г. насам в [европейска директива](#) се забранява пускането на пазара на продукти, изработени от оксо-разградима пластмаса, която се разпада под въздействието на окисляването. Британски дружества, произвеждащи прооксидантна добавка, която според тях позволява на пластмасата да се разгради биологично много по-бързо отколкото оксо-разградимата пластмаса, сезират Общия съд на Европейския съюз. Те искат обезщетение за вредите, претърпени поради факта, че забраната за пускане на пазара на оксо-разградима пластмаса се прилага и за пластмасата, която те квалифицират като „оксо-биоразградима“. Общият съд отхвърля жалбата, като приема, че европейският законодател не е допуснал явна грешка. Всъщност според научните изследвания нивото на биоразграждане на пластмасата, съдържаща прооксидантна добавка, е слабо и дори несъществуващо. Освен това този вид пластмаса не подлежи на каквато и да било форма на компостиране. Накрая, рециклирането ѝ се оказва проблематично, тъй като настоящите технологии не позволяват да се идентифицира пластмасата, съдържаща прооксидантна добавка, и тя да се изолира от другите пластмаси.

Решение *Symphony Environmental Technologies u Symphony Environmental/Парламент и др.* от 31 януари 2024 г. ([T-745/20](#))

Вълкът, който е строго защитен от [Бернската конвенция](#) вид, е предмет на две решения на Съда, в които последният разглежда [Директивата за местообитанията](#). В Австрия екологични организации оспорват пред съд в Тирол временното разрешение за убиване на вълк, който е убил около 20 овце. Съдът потвърждава валидността на забраната за лов на вълци в тази държава членка, тъй като в нея популацията на вида не се намира в благоприятно състояние на запазване. Освен това в Испания сдружение за опазване на иберийския вълк оспорва закон на автономна област Кастилия и Леон, който определя вълка като вид, който може да бъде ловуван на север от река Дуеро (където може да бъде обект на мерки за управление, докато на юг от тази река се ползва от строга защита). В отговор на въпроси на испански съд Съдът отхвърля възможността вълкът да бъде определен като вид, който може да бъде ловуван на регионално равнище, когато състоянието му на запазване на национално равнище е неблагоприятно.

Решения *WWF Österreich u др.* от 11 юли 2024 г. ([C-601/22](#)) и *ASCEL* от 29 юли 2024 г. ([C-436/22](#))

Заводът Ilva, който се намира в Таранто, Пулия (Южна Италия), е един от най-големите заводи за стомана в Европа. Вредното му въздействие върху околната среда и здравето на живеещите в района е констатирано през 2019 г. от Европейския съд по правата на човека. От 2012 г. насам са предвидени мерки за намаляване на това въздействие, но прилагането им редовно се отлага. Многобройни жители на района около завода за стомана завеждат дело пред италианския съд. Сезиран от съд в Милано, Съдът приема, че очевидно не са изпълнени важни изисквания за издаване и запазване на разрешителното за експлоатация, предвидени в [Директивата относно емисиите от промишлеността](#). Поради това експлоатацията на завода за стомана трябва да бъде спряна, ако се окаже, че поражда сериозни и съществени опасности за околната среда и човешкото здраве.

Решение *Ilva* и др. от 25 юни 2024 г. ([C-626/22](#))

Информационно общество

Европейският съюз изпълнява ключова роля за развитието на информационното общество, за да създаде благоприятна среда за иновации и конкурентоспособност, като същевременно защитава правата на потребителите и им осигурява правна сигурност. Той гарантира справедливи и отворени цифрови пазари и премахва пречките пред трансграничните онлайн услуги в рамките на вътрешния пазар, за да осигури тяхното свободно движение.

Съдът в дигиталния свят

[видеоклипа в YouTube](#)

Италиански закон налага на доставчиците на онлайн услуги, установени извън Италия, като Airbnb, Expedia, Google и Amazon, административни задължения с обявената цел да се гарантира ефективното прилагане на правото на Съюза. Тези доставчици трябва по-специално да се впишат в специален регистър, да представят икономически отчети и да плащат финансови вноски. Сезиран от италиански съд, Съдът приема, че тези мерки са несъвместими с правото на Съюза. Той припомня, че спрямо доставчиците на онлайн услуги се прилага основно законодателството на държавата членка, в която са установени, в случая Ирландия или Люксембург. Държавите членки като Италия, в които те извършват дейността си, са обвързани от принципа на взаимно признаване и по правило не могат да въвеждат допълнителни задължения, които могат да ограничат свободното предоставяне на такива услуги.

Решения *Airbnb Ireland* и *Amazon Services Europe* (съединени дела [C-662/22](#) и [C-667/22](#)), *Expedia* ([C-663/22](#)), *Google Ireland* и *Eg Vacation Rentals Ireland* (съединени дела [C-664/22](#) и [C-666/22](#)), *Amazon Services Europe* ([C-665/22](#)) от 30 май 2024 г.

ByteDance Ltd е дружество, което чрез дъщерните си дружества предоставя онлайн платформата на социалната мрежа TikTok. Комисията определя Bytedance за предприятие, контролиращо достъпа до основна платформена услуга в съответствие с [европейския регламент за цифровите пазари \(Digital Market Act\)](#), което го задължава да изпълнява целеви набор от правни задължения, целта на които е да се даде възможност на други предприятия да оспорват положението на контролиращото достъпа предприятие и да се предотвратят някои нелоялни практики. Сезиран с жалба на Bytedance срещу това решение, Общият съд на Европейския съюз припомня, че законодателят на Съюза е приел европейския Регламент за цифровите пазари, за да подобри функционирането на вътрешния пазар. Като констатира, че в настоящия случай са изпълнени предвидените в този регламент критерии, по-специално пазарната стойност в световен мащаб и броят на ползвателите, Общият съд стига до извода, че Комисията правилно е приела, че Bytedance е контролиращо достъпа предприятие, и вследствие на това отхвърля жалбата.

Решение *Bytedance/Комисия* от 17 юли 2024 г. ([T-1077/23](#))

Конкуренция, държавни помощи и *tax rulings*

Европейският съюз осигурява спазването на правила за защита на свободната конкуренция. Практиките, които имат за цел или резултат предотвратяването, ограничаването или нарушаването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар, са забранени и могат да бъдат санкционирани с глоби.

Общият съд на ЕС — гарант за спазването на правото на Съюза от институциите

[видеоклипа в YouTube](#)

Проектът за постоянна връзка във Фемарнския пролив предвижда тунел под Балтийско море между Рьодбю на датския остров Лоланд и Путгарден, Германия. На публичноправния субект Femern A/S е възложено неговото финансиране, изграждане и експлоатация. Комисията решава, че финансовите мерки, предоставени на Femern A/S от Дания, представляват държавна помощ, която обаче е съвместима с вътрешния пазар. Дания и двама оператори на фериботи, Scandlines Danmark и Scandlines Deutschland, искат отмяна на това решение пред Общия съд на Европейския съюз. Последният отхвърля жалбите, като приема, че предоставеното на Femern A/S избирателно предимство укрепва положението му на пазара на транспортни услуги спрямо останалите предприятия на пазара и засяга търговията между държавите членки. Проектът за постоянна връзка обаче е от общоевропейски интерес, като допринася значително за постигането на целите на транспортната политика на Съюза.

Решения *Scandlines Danmark u Scandlines Deutschland/Комисия, Дания/Комисия* и *Scandlines Danmark u Scandlines Deutschland/Комисия* от 28 февруари 2024 г. ([T-7/19](#), [T-364/20](#) и [T-390-20](#))

Qualcomm, американско дружество, произвеждащо чипове за телефони и таблети, е обвинено от Icera, че прилага хищнически цени. След като закупува Icera, Nvidia предоставя нова информация за тези обвинения. През 2019 г. Европейската комисия налага глоба в размер на 242 милиона евро на Qualcomm за злоупотреба с господстващо положение, като го обвинява, че продава чиповете на загуба на Huawei и ZTE, за да отстрани своя конкурент Icera. Общият съд на Европейския съюз отхвърля повечето от доводите на Qualcomm, с изключение на този относно изчисляването на глобата. Общият съд приема, че Комисията се е отклонила необосновано от своите Насоки от 2006 г., и намалява глобата на 238,7 милиона евро.

Решение *Qualcomm/Комисия* от 18 септември 2024 г. ([T-671/19](#))

През 2017 г. Европейската комисия налага глоба от около 2,4 милиарда евро на Google за злоупотреба с господстващото му положение на няколко национални пазара на търсенето в интернет. Комисията констатира, че в 13 страни от Европейското икономическо пространство (ЕИП) Google е поставяло в по-благоприятно положение своя собствен сравнител на продукти в резултатите си от търсенето спрямо конкурентните сравнители на продукти. Всъщност резултатите на Google са били поставяни начело, откроявани в привлекателни „boxes“, докато тези на конкурентите са били подреждани по-назад в обикновени генерични линкове, често понижени от алгоритмите. Общият съд на Европейския съюз по същество потвърждава това решение, а Съдът отхвърля жалбата на Google и Alphabet, като потвърждава глобата.

Решение *Google и Alphabet/Комисия (Google Shopping)* от 10 септември 2024 г. ([C-48/22 P](#))

През 2003 г. Google пуска своята рекламна платформа AdSense. Тази платформа позволява на операторите на уебсайтове да получават приходи, като показват реклами, свързани с търсенията от потребителите. За да използват тази услуга, някои издатели на сайтове е трябвало да подпишат договори с Google, съдържащи клаузи, които възпрепятстват или ограничават показването на конкурентни реклами. През 2019 г., след подадени жалби от няколко предприятия, сред които Microsoft и Expedia, Европейската комисия налага на Google глоба в размер на 1,49 милиарда евро за злоупотреба с господстващо положение. Сезиран с жалба срещу това решение, Общият съд на Европейския съюз приема, че Комисията е допуснала грешки в преценката си за продължителността на действие на клаузите и за частта от пазара, която те обхващат, и че поради това не е установила правилно наличието на злоупотреба с господстващо положение. Ето защо Общият съд отменя решението в неговата цялост.

Решение *Google AdSense/Комисия* от 18 септември 2024 г. ([T-334/19](#))

През 2021 г. Комисията установява, че банките Deutsche Bank, Bank of America, Crédit Agricole и Credit Suisse (понастоящем UBS Group) са участвали в картел в сектора на наднационалните, държавните и агенционните облигации, емитирани в щатски долари („SSA облигации“), като са обменяли чувствителна информация и са съгласували стратегиите си за търговия. Комисията налага глоби на Bank of America (12,6 милиона евро), на Credit Suisse (11,9 милиона евро) и на Crédit Agricole (3,9 милиона евро), докато Deutsche Bank е освободена от глоба за оказаното от нея сътрудничество. Като се произнася по жалбата на Crédit Agricole и Credit Suisse, Общият съд на Европейския съюз потвърждава констатацията на Комисията за нарушение и запазва размера на наложените през 2021 г. глоби.

Решение *Crédit agricole u Crédit agricole Corporate and Investment Bank/Комисия u UBS Group u Credit Suisse Securities (Europe)/Комисия* от 6 ноември 2024 г. ([T-386/21](#) и [T-406/21](#))

През 2018 г. британската телекомуникационна компания Vodafone уведомява Европейската комисия за намерението си да придобие телекомуникационните дейности на Liberty Global в Германия, Чешката република, Унгария и Румъния. През 2019 г. Европейската комисия дава съгласието си при определени условия. Тъй като се опасяват, че Vodafone има господстващо положение на някои пазари, три германски предприятия сезират Общия съд на Европейския съюз с искане за отмяна на решението на Комисията. Общият съд отхвърля жалбите, като приема, че Комисията е имала основание да счете, че участниците в концентрацията не са конкуренти на съответните пазари, а именно доставката на дребно на услуги за предаване на телевизионни сигнали в Германия.

Решения *NetCologne/Комисия*, *Deutsche Telekom/Комисия* и *Tele Columbus/Комисия* от 13 ноември 2024 г. ([T-58/20](#), [T-64/20](#) и [T-69/20](#))

Преките данъци по принцип са от компетентността на държавите членки. Въпреки това те трябва да спазват основните правила на Европейския съюз, като забраната за държавни помощи. Така Съюзът следи за законосъобразността на предварителните данъчни решения (tax rulings) на държавите членки, които предоставят на някои предприятия специално данъчно третиране. През 2016 г. Европейската комисия приема, че между 1991 г. и 2014 г. някои предприятия от групата Apple са се ползвали от данъчни предимства, представляващи държавна помощ, предоставена от Ирландия. Тази помощ се е отнасяла до данъчното третиране на печалбите, генерирани от дейностите на Apple извън САЩ. През 2020 г. Общият съд на Европейския съюз отменя решението на Комисията, като приема, че тя не е доказала в достатъчна степен наличието на изборително предимство в полза на тези предприятия. Сесиран с жалба, Съдът отменя решението на Общия съд и решава окончателно спора, като потвърждава решението на Комисията. Ирландия е предоставила на Apple помощ, несъвместима с вътрешния пазар, като е предоставила на това предприятие данъчно третиране, отклоняващо се от ирландските правила за данъчното облагане на печалбата на чуждестранните дружества. Ето защо тази държава членка е длъжна да възстанови помощта.

Решение *Комисия/Ирландия и др.* от 10 септември 2024 г. ([C-465/20](#) Р)

Интелектуална собственост

Правната уредба, приета от Европейския съюз за закрила на интелектуалната собственост (авторско право) и индустриалната собственост (право на марки, защита на промишления дизайн, патентно право), подобрява конкурентоспособността на предприятията чрез насърчаване на среда, способстваща творчеството и иновациите.

Интелектуалната собственост и Общият съд на Европейския съюз

[видеоклипа в YouTube](#)

През септември 2021 г. дружеството Escobar Inc. (Пуерто Рико, Съединени щати) иска от Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO) да регистрира словния знак „Pablo Escobar“ като марка на Съюза. Счита се, че починалият през 1993 г. колумбиец Пабло Ескобар е наркобарон и наркотерорист, който е създал картела в Меделин (Колумбия). EUIPO отказва да регистрира марката, тъй като счита, че тя противоречи на общественения ред и добрите нрави. Сезиран от дружеството Escobar с жалба срещу този отказ, Общият съд на Европейския съюз потвърждава решението на EUIPO, като подчертава, че името на Пабло Ескобар е свързано с трафик на наркотици и с наркотероризъм, така че марката се възприема като противоречаща на основните морални норми, както и на неделимите и универсални ценности, на които се основава Съюзът.

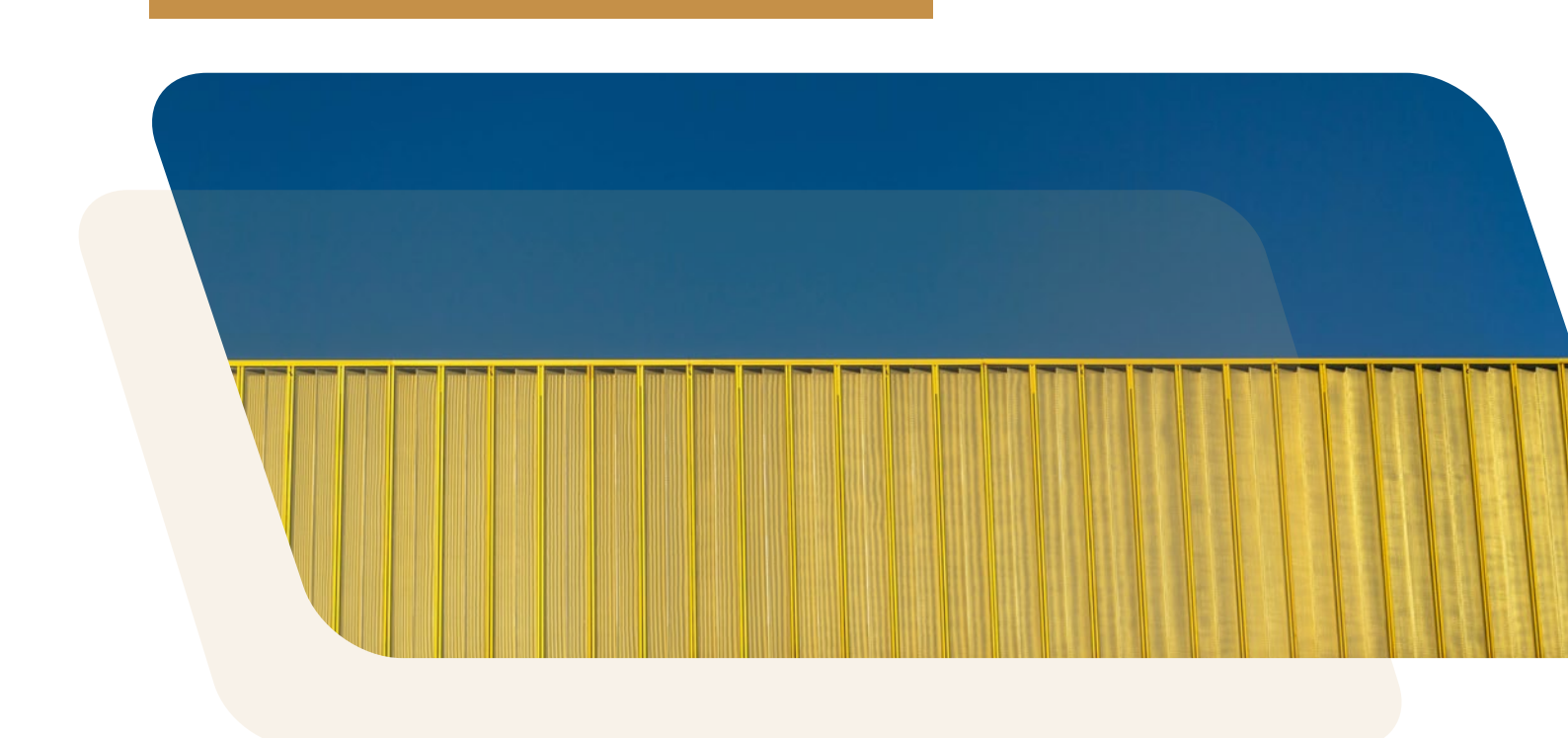

Решение *Escobar/EUIPO (Pablo Escobar)* от 17 април 2024 г. ([T-255/23](#))

Марката на Европейския съюз „Big Mac“ е регистрирана през 1996 г. в полза на американската верига McDonald's. През 2017 г., тъй като счита, че тази марка не е била реално използвана за някои стоки и услуги, ирландската верига за бързо хранене Supermac's иска от EUIPO да я отмени. EUIPO уважава искането на Supermac's, но само частично. Тъй като веригата Supermac's не е удовлетворена от това решение, тя сезира Общия съд на Европейския съюз. Този съд ограничава допълнително защитата, предоставена на McDonald's от марката „Big Mac“. Така американската верига губи тази марка за храните на основата на птиче месо и пилешки сандвичи, за ресторантьорските услуги и „drive-in“, както и за приготвянето на храна „за вкъщи“. Общият съд приема, че McDonald's не е доказало реалното използване на марката „Big Mac“ в Съюза през непрекъснат период от пет години за тези стоки и услуги.

Решение *Supermac's/EUIPO McDonald's International Property (BIG MAC)* от 5 юни 2024 г. ([T-58/23](#))

На 24 февруари 2022 г., в първия ден от пълномощабното руско нашествие в Украйна, Роман Грибов, украински граничар на Змийския остров в Черно море, надава боен вик срещу руските кораби: „Русский военный корабль, иди на **й“ („Russian warship, go f**k yourself“ на английски език). Administration of the State Border Guard Service of Ukraine иска от EUIPO да регистрира като марка на Европейския съюз марка, състояща се от този боен вик и неговия превод на английски език. EUIPO отхвърля това искане. Сезиран с жалба от украинската администрация, Общият съд на Европейския съюз потвърждава отхвърлянето му. Той приема, че това изречение, което се е превърнало в символ на борбата на Украйна срещу руската агресия, не се възприема като указание за търговски произход.

Решение *Administration of the State Border Guard Service of Ukraine/EUIPO (RUSSIAN WARSHIP, GO F**K YOURSELF)* от 13 ноември 2024 г. ([T-82/24](#))

През 2016 г. германското дружество Puma регистрира при EUIPO промишлен дизайн на Общността за спортни обувки. Нидерландското дружество Handelsmaatschappij J. Van Hilst иска от EUIPO да обяви този промишлен дизайн за недействителен, като твърди, че дванадесет месеца преди подаването на заявката за регистрация певицата Rihanna, новоназначен художествен директор на Puma, е публикувала в Instagram изображения, на които носи обувки с промишлен дизайн със сходни характеристики. EUIPO приема, че по този начин промишленият дизайн е бил оповестен публично преди заявката за регистрация, което обосновава отмяната му. Общият съд на Европейския съюз отхвърля жалбата на Puma срещу решението на EUIPO и потвърждава, че разглежданите изображения от профила в Instagram са достатъчни, за да се докаже оповестяването на по-ранния промишлен дизайн, тъй като дават възможност да се установят всички негови съществени характеристики.

Решение *Puma/EUIPO — Handelsmaatschappij J. Van Hilst (Обувки)* от 6 март 2024 г. ([T-647/22](#))

Търговска политика

Общата търговска политика е от изключителната компетентност на Европейския съюз, въз основа на която той сключва по-специално международни търговски споразумения. Фактът, че Съюзът се изразява с един глас на световната сцена, го поставя в силно положение в международната търговия. Действията на Съюза в тази област обаче трябва да са съобразени с конституционната рамка на Съюза.

През 2019 г. приложното поле на споразумения между ЕС и Мароко относно рибарството и селскостопанските продукти е разширено с територията на Западна Сахара без изричното съгласие на нейния народ. Front Polisario, признат от ООН като предпочитан представител на народа сахрави, обжалва решенията на Съвета на Европейския съюз за одобряване на тези споразумения пред Общия съд на Европейския съюз, който ги отменя. Сезиран с жалба срещу решенията на Общия съд, Съдът приема, че споразуменията нарушават международното право, тъй като не са проведени надлежни консултации с народа сахрави, който има право на самоопределение. Съгласието му не може и да се презумира, тъй като споразуменията не носят никаква конкретна полза за народа сахрави под формата на пропорционална финансова компенсация, отчитаща експлоатирането на природните ресурси на Западна Сахара и прилежащите към нея води.

Решения *Комисия и Съвет/Front Polisario* от 4 октомври 2024 г. (съединени дела [C-778/21 Р](#) и [C-798/21 Р](#); съединени дела [C-779/21 Р](#) и [C-799/21 Р](#))

Френски земеделски съюз оспорва пред френската администрация етикетирането на пъпеши и домати, отглеждани в Западна Сахара. Тези продукти се изнасят за Европейския съюз и като страна на произход е посочено Мароко, което според *Confédération paysanne* е подвеждащо и противоречи на международното право. Тя иска специално етикетиране, указващо истинския им произход. Съдът уточнява, че по смисъла на правото на Съюза Западна Сахара е територия, различна от тази на Мароко. Следователно върху продуктите с произход от тази територия трябва да е посочен действителният им произход, т.е. Западна Сахара, за да се гарантира прозрачна информация и да се избегне подвеждането на потребителите. Съдът обаче приема и че държавите членки като Франция не могат едностранно да налагат забрани за внос на неправилно етикетирані продукти. Това е от изключителната компетентност на Съюза в рамките на неговата обща търговска политика.

Решение *Confédération paysanne* от 4 октомври 2024 г. ([C-399/22](#))

Миграция и убежище

Европейският съюз прие съвкупност от правила, за да въведе ефикасна, хуманна и безопасна европейска миграционна политика. Общият европейски режим на убежището определя минимални норми, приложими за третирането на всички търсещи убежище лица и за техните молби в целия Съюз.

Съгласно [Директивата за признаването](#) регистрираните от Агенцията на ООН за подпомагане и работа с палестинските бежанци в Близкия изток (UNRWA), са изключени от кръга на бежанците в Европейския съюз. Тези лица обаче трябва по принцип да получат статут на бежанец, ако помощта или закрилата на този орган бъде преустановена. В рамките на спор относно лица без гражданство от палестински произход български съд сезира Съда, за да изясни критериите, въз основа на които може да се приеме, че тази помощ е преустановена. Съдът подчертава, че с оглед на положението в Ивицата Газа неспособността на UNRWA да предостави достойни условия на живот или минимални условия на безопасност в съответната зона представлява такова преустановяване.

Решение *Заместник-председател на Държавна агенция за бежанците* от 13 юни 2024 г. (C-563/22)

Съдът осъжда Унгария да заплати еднократна сума в размер на 200 милиона евро и периодична имуществена санкция в размер на 1 милион евро на ден за неизпълнение на решение, което е постановил през декември 2020 г., в областта на убежището. Унгария не е изпълнила задълженията си относно достъпа до процедурата за международна закрила, задържането на кандидатите за международна закрила в транзитни зони и извеждането на незаконно пребиваващи граждани. Като умишлено не е приложила общата политика на Съюза, тя сериозно е накърнила принципа на солидарност между държавите членки и единството на правото на Съюза. Това безпрецедентно и изключително тежко неизпълнение прехвърля на останалите държави членки неоправдана отговорност за приемането на търсещите убежище лица и свързаните с това административни дейности.

Решение *Комисия/Унгария* от 13 юни 2024 г. ([C-123/22](#))

Съдебно сътрудничество

Пространството на свобода, сигурност и правосъдие включва мерки за насърчаване на съдебното сътрудничество между държавите членки. Това сътрудничество се основава на взаимното признаване на присъдите и съдебните решения и има за цел да хармонизира националните правни системи в борбата с транснационалната престъпност, като гарантира защитата на правата на жертвите, заподозрените лица и задържаните лица в рамките на Съюза.

Италиански съд осъжда мъж, извършител на убийството на бившата си партньорка, да заплати обезщетение на членовете на семейството на жертвата. Поради неплатежеспособността на извършителя обаче италианската държава предоставя обезщетение само на децата и на съпруга на жертвата. Тогава родителите, сестрата и децата на жертвата подават пред италиански съд искане за „справедливо и подходящо“ обезщетение. В отговор на въпрос относно тълкуването на [Директивата относно обезщетението на жертвите на престъпления](#) Съдът приема, че национален режим, който автоматично изключва възможността някои членове на семейството да получат каквото и да било обезщетяване единствено поради наличието на други членове на семейството, не гарантира „справедливо и подходящо обезщетение“ за непреките жертви. Подобен режим трябва да отчита други съображения, като например имуществените последици, произтичащи за тези членове на семейството от смъртта на починалото лице или обстоятелството, че те са били на негова издръжка.

Решение *Burdene* от 7 ноември 2024 г. ([C-126/23](#))

Френската полиция успява да проникне в услугата за криптирани съобщения EncroChat, използвана по света върху криптирани мобилни телефони за незаконен трафик на упойващи вещества. Чрез сървър на Европол германската Федерална криминална полиция извлича така прихванатите данни, отнасящи се до потребителите на EncroChat в Германия. Въз основа на европейските заповеди за разследване, издадени от германската прокуратура, френски съд разрешава предаването на тези данни и тяхното използване по наказателни производства в Германия. Тогава Окръжен съд Берлин отправя запитване относно законосъобразността на тези решения. Съдът отговаря, че при определени условия прокурорът може да издаде европейска заповед за разследване, за да му бъдат предадени доказателства, които вече са събрани от друга държава членка. Издаването ѝ не изисква да са изпълнени условията за събиране на доказателства в издаващата държава. Трябва обаче да бъде възможен последващ съдебен контрол върху спазването на основните права на засегнатите лица.

Решение *M.N. (EncroChat)* от 30 април 2024 г. ([C-670/22](#))

Обща външна политика и политика на сигурност

Основен инструмент на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) на Европейския съюз, ограничителните мерки или „санкциите“ се използват като част от интегриран и всеобхватен политически подход, включващ по-специално политически диалог. Съюзът прибегва до тях по-специално за да съхранява ценностите на Съюза, неговите основни интереси и неговата сигурност, както и за да предотврати конфликти и да укрепи международната сигурност. Санкциите всъщност целят да предизвикат промяна в политиката или поведението на лицата или образуванията, към които са насочени, с оглед насърчаване на целите на ОВППС.

През 2008 г. Европейският съюз стартира гражданската мисия Eulex Kosovo за разследване на престъпленията и лицата, изчезнали или убити в Косово през 1999 г. През следващата година създава специална комисия, която да разглежда жалби за нарушения на правата на човека, допуснати от Eulex Kosovo при изпълнение на мандата ѝ. По жалбите на KS и KD, които са близки членове на семействата на изчезнали или убити лица в Косово, тази комисия заключава, че са нарушени редица основни права. Впоследствие KS и KD сезират Общия съд на Европейския съюз с искане за обезщетение за вредите, за които твърдят, че са свързани с разследванията, проведени по време на мисията. Общият съд приема, че явно няма компетентност да се произнесе.

След обжалване Съдът изяснява компетентността на юрисдикциите на Съюза в рамките на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС). Той приема, че е компетентен да тълкува или проверява законосъобразността на актовете или бездействията в областта на ОВППС, които не са пряко свързани с политически или стратегически избор (като например актовете, свързани с наемането на персонал на Eulex Kosovo). Той подчертава, че такова стриктно тълкуване на изключението от съдебната му компетентност в областта на ОВППС е в съответствие с правото на ефективна съдебна защита, както е установено и в практиката на Европейския съд по правата на човека. Ето защо Съдът отменя частично решението на Общия съд и установява, че юрисдикциите на Съюза са компетентни да се произнесат по част от актовете или действията, посочени от ищците в иска им за обезщетение.

Решение *KS и KD/Съвет и др.* от 10 септември 2024 г. (съединени дела [C-29/22 P](#) и [C-44/22 P](#))

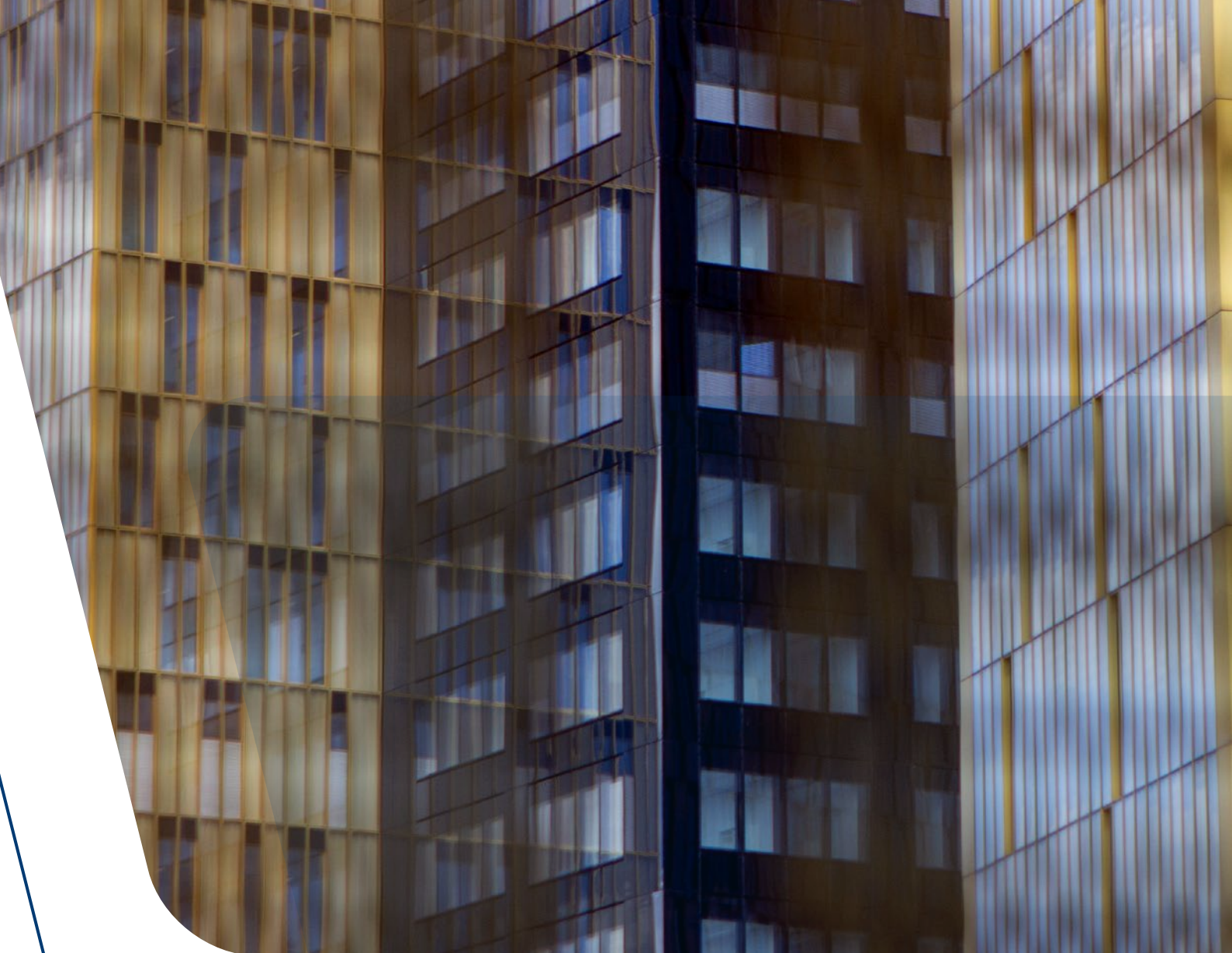
Също в областта на ОВППС Общият съд на Европейския съюз потвърждава законосъобразността на приетата от Съвета на Европейския съюз забрана за предоставяне на услуги по правни консултации на руското правителство и на установените в Русия юридически лица, образувания и органи (вж. по същото дело и раздел „Основни права“ и глава „Правораздавателни нововъведения“).

Решение *Ordre néerlandais des avocats du barreau de Bruxelles и др./Съвет* ([T-797/22](#), [T-798/22](#), [T-828/22](#))

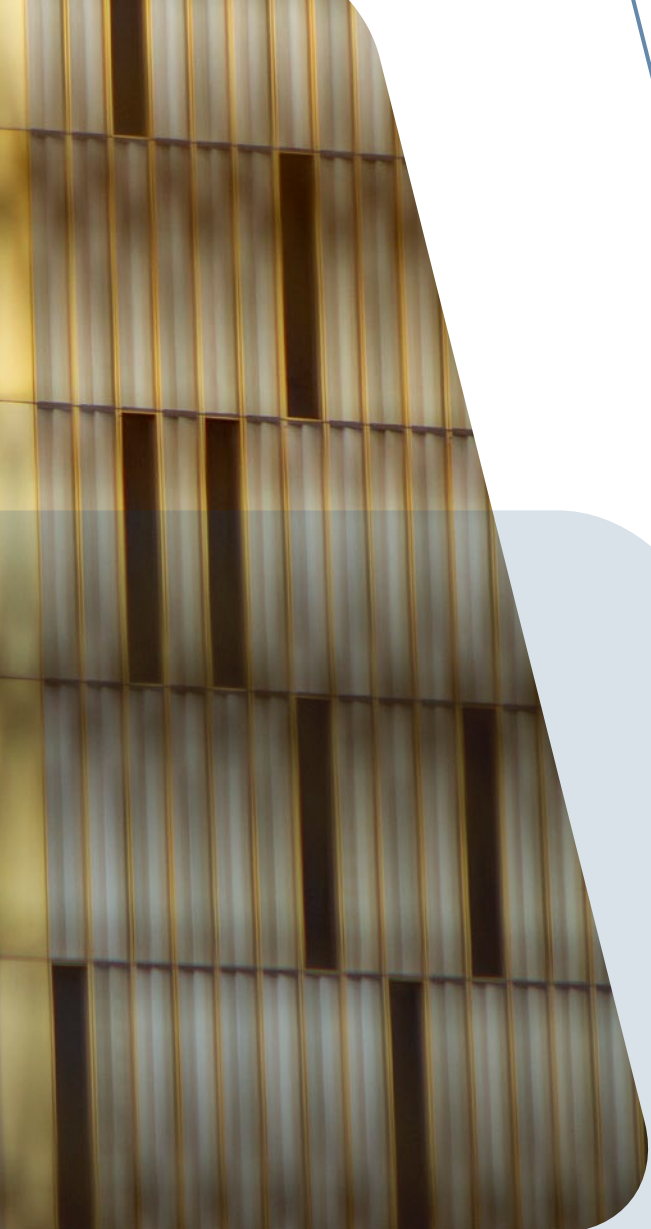
Дирекция „Изследвания и документация“ предлага на юристите, в рамките на своя сборник от резюмета, [„Подбрани важни решения“](#) и [„Месечен бюлетин на съдебната практика“](#) на Съда и на Общия съд.

3

**Администрация
в служба на
правосъдието**

А. Въведение от секретаря

**Alfredo Calot
Escobar**

Секретар на Съда

Изминаха две десетилетия от присъединяването на десет нови държави членки към Европейския съюз, което беляза исторически момент в развитието на нашата институция. Това беше тържествен ден, но и време на безпрецедентни предизвикателства. Като обръщам поглед назад, мога с гордост да заявя, че не само преодоляхме тези предизвикателства, но и извървявайки този път, станахме по-силни.

Днес сме свидетели на също толкова значими промени в нашата институция. Приключи законодателната процедура във връзка с частичното прехвърляне на преюдициални запитвания към Общия съд. Благодарение на неуморните усилия на двете съдилища и различните служби бяха предприети всички необходими стъпки, за да се гарантира безпрепятственото му осъществяване.

Същият дух на сътрудничество и приспособимост ръководи усилията ни и в друга ключова област, а именно на цифровата трансформация. През годината продължихме да развиваме цифровия си капацитет, разработвайки активно базирани на ИИ проекти, като същевременно привеждахме тези инициативи в съответствие с изискванията на Акта за ИИ, който влезе в сила тази година. Признавайки, че човешкият принос остава от съществено значение за ефективното внедряване на инструментите с ИИ, стартирахме цялостна, широкомащабна програма за обучение по ИИ. Освен това службите ни за юридически преводи поеха инициативата за преосмисляне на работните потоци в по-напредналата цифрова среда, проправяйки пътя за други служби.

Стремежът ни към модернизиране и иновации прави също толкова жизненоважно гарантирането на сигурността и устойчивостта на нашата цифрова инфраструктура. Тази година влезе в сила Регламентът относно киберсигурността, който предвижда съществени задължения за нашата институция в рамките на строг времеви график.

Дори в контекста на иновации непреходните идеали на нашата институция продължават да ръководят усилията ни. В основата на нашия успех е най-големият ни актив: екип от над 2 000 отдадени служители от всички краища на континента, които всеки ден работят в хармония, за да осигуряват правосъдие. Истинската стойност на това колективно усилие е в неговото многообразие; съчетавайки широк спектър от гледни точки, култури, опит и таланти, то укрепва способността ни да изпълняваме мисията си.

С цел задържане и привличане най-добрите таланти от всички държави членки, през годината продължиха да се провеждат инициативи, насочени към повишаване на привлекателността на страната домакин като място за работа. За първи път получихме политическо признание на изключителните предизвикателства, пред които са изправени служителите в Люксембург в сравнение с колегите си в Брюксел. В една далеч не лесна процедура бюджетните органи удовлетвориха искането ни за временна жилищна надбавка за колегите от по-ниските степени на заплащане — жизненоважна първа стъпка към преодоляване на това неравенство.

Ангажиментът ни към многообразието се простира отвъд нашите служители. През 2024 г. заедно с Европейската мрежа за съдебно обучение предприехме нови инициативи за оптимизиране на географския баланс на националните специалисти в областта на правосъдието, които участват в дългосрочните обучения в Съда. Тези усилия доведоха до осезаеми резултати, като за първи път в почти двадесетгодишната история на програмата подадоха заявления кандидати от три нови държави членки.

Това показва и дългогодишния ни ангажимент за укрепване на диалога с националните съдилища — принцип, който активно следвахме през годината. Друга значителна стъпка в напредъка на съдебния диалог бе направена от Съдебната мрежа на Европейския съюз: за първи път срещата на кореспондентите се проведе извън помещенията на нашата институция и бе организирана съвместно с белгийския Държавен съвет. Това внесе нова перспектива в Мрежата, като затвърди основната идея, че съдебният диалог по своята същност надхвърля институционалните граници.

Наред с тези важни външни събития насочихме вниманието си към самата институция, като потвърдихме привързаността си към най-високите етични стандарти, които винаги са били неразделна част от нашата идентичност. Тази година обединихме тези стандарти в Етичен кодекс, приложим за целия персонал, като съобразихме нашите принципи с високите стандарти, които вече бяха установени за членовете на Съда.

Убеден съм, че както преди двадесет години посрещнахме предизвикателствата на разширяването с решителност и споделено чувство за цел, така и след двадесет години ще гледаме назад към днешните промени със същата гордост. Предизвикателствата, пред които сме изправени днес, ни позволяват да приемем иновациите, които ще очертаят пътя на нашата институция в бъдещето, като същевременно почитаме богатите традиции, които са оформили нейното минало.

Б. Водещите събития на годината

Частично прехвърляне на преюдициална компетентност

За да се даде възможност на юрисдикциите на Съюза да осигуряват качествено правосъдие в разумни срокове и да се уравни по-добре натовареността в работата на Съда и Общия съд, на 1 септември 2024 г. влязоха в сила важни изменения на Статута и на процедурните правилници. Предложените от Съда изменения на Статута бяха приети от Европейския парламент и от Съвета на Европейския съюз. Измененията на процедурните правилници бяха приети от Съда и от Общия съд след одобрението на Съвета. С тези изменения се прилага частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд и се модернизират производствата пред двете юрисдикции.

Измененията на Статута и прилагането им

Измененията на Статута на Съда на Европейския съюз позволяват частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд, считано от 1 октомври 2024 г. Тази възможност, съществуваща още от Договора от Ница, подписан през 2001 г., се върна на дневен ред в контекста на реформата на съдебната архитектура на Съюза през 2015 г., по-специално във връзка с удвояването на броя на съдиите в Общия съд, изцяло приключило, считано от 2022 г.

Компетентността на Общия съд да разглежда и да се произнася по преюдициални запитвания се упражнява в **специфични сфери**, които могат да бъдат ясно определени, повдигат малко принципни въпроси и намират солидна основа в практиката на Съда, от която Общият съд може да се ръководи при упражняването на тази нова компетентност. Освен това става въпрос за преюдициални запитвания, които би трябвало да доведат до образуването на достатъчно голям брой преюдициални дела, за да може прехвърлянето към Общия съд да доведе до действително облекчаване на натовареността на работата на Съда.

Тези специфични сфери са общата система на ДДС, акцизите, митническият кодекс, тарифното класиране на стоки, обезщетяването и оказването на помощ на пътниците при отказан достъп на борда или при закъснение или отмяна на транспортни услуги, както и системата за търговия с квоти за емисии на парникови газове.

Разпределяне на компетентността между Съда и Общия съд

[видеоклипа в YouTube](#)

Измененията на Процедурния правилник на Съда уточняват преди всичко реда и условията за първоначалното разглеждане на преюдициалните запитвания с цел да се определи юрисдикцията, която трябва да ги разгледа и да се произнесе по тях. По-нататък, те предвиждат необходимите разпоредби, за да се гарантира бързо разглеждане на запитванията, които Общият съд препраща на Съда, тъй като изискват принципно решение, което може да засегне единството или съгласуваността на правото на Съюза. Накрая, те предвиждат реда и условията за онлайн публикуването, в разумен срок след приключване на делото, на писмените изявления или становища, представени в преюдициалните производства от заинтересованите субекти по член 23 от Статута.

Измененията на Процедурния правилник на Общия съд уточняват реда и условията за разглеждане на изпратените на Общия съд преюдициални запитвания. За да осигури на националните юрисдикции и на заинтересованите субекти по член 23 от Статута същите гаранции като тези, които осигурява Съдът, Общият съд по същество възпроизведе разпоредбите на Процедурния правилник на Съда, приложими към преюдициалните запитвания, включително тези относно публикуването на писмените изявления и становища, представени от заинтересованите субекти.

Други съществени изменения се отнасят до **структурата и организацията на Общия съд**. Те предвиждат създаването на междинен състав от девет съдии, председателстван от заместник-председателя на Общия съд. Преюдициалните запитвания ще се разпределят на състави от петима съдии, които са специално натоварени с решаването на тези дела, но могат да бъдат разпределени на друг съдебен състав в зависимост от важността на поставените въпроси.

Съдиите, които ще изпълняват функциите на генерален адвокат по преюдициалните дела (както и тези, които ще ги заместват, в случай че са възпрепятствани да изпълняват функциите си), се избират от Общия съд и подпомагат компетентния по всяко преюдициално дело съдебен състав по модела на участието на генералните адвокати в производствата пред Съда.

Освен това Общият съд уточни правилата относно защитата на личните данни и начините за подаване и връчване на процесуални документи в преюдициалните производства.

Вследствие на мащаба на измененията се наложи **преработване на Практическите разпоредби по прилагане** на Процедурния правилник на Общия съд.

Други изменения на процедурните правилници

Други нововъведения имат за цел да подобрят, опростят и модернизират разглеждането на делата от Съда и Общия съд, като се вземе предвид опитът, натрупан по време на здравната криза. Най-значимото от тях за Съда е вече предвидената от Общия съд възможност за представителите на страните или на заинтересованите субекти по член 23 от Статута да участват в съдебното заседание за изслушване на устните състезания чрез видеоконференция при спазване на правните и техническите условия, уточнени в практическите указания към страните. Освен това Общият съд преразглежда редица разпоредби, приложими по отношение на преките производства, сред които тези относно поверителното третиране на процесуалните документи, изменението на жалбата в хода на производството и изискванията за форма, които трябва да се спазват при подаването на процесуални документи.

Накрая, що се отнася до предаването на съдебните заседания на Съда като инструмент за прозрачност и достъпност на правосъдието, с нова разпоредба се уточняват правилата, приложими за предаването на съдебните заседания за изслушване на устните състезания, обявяването на съдебните решения и представянето на заключенията на генералните адвокати. На свой ред Общият съд въведе по същество подобни разпоредби.

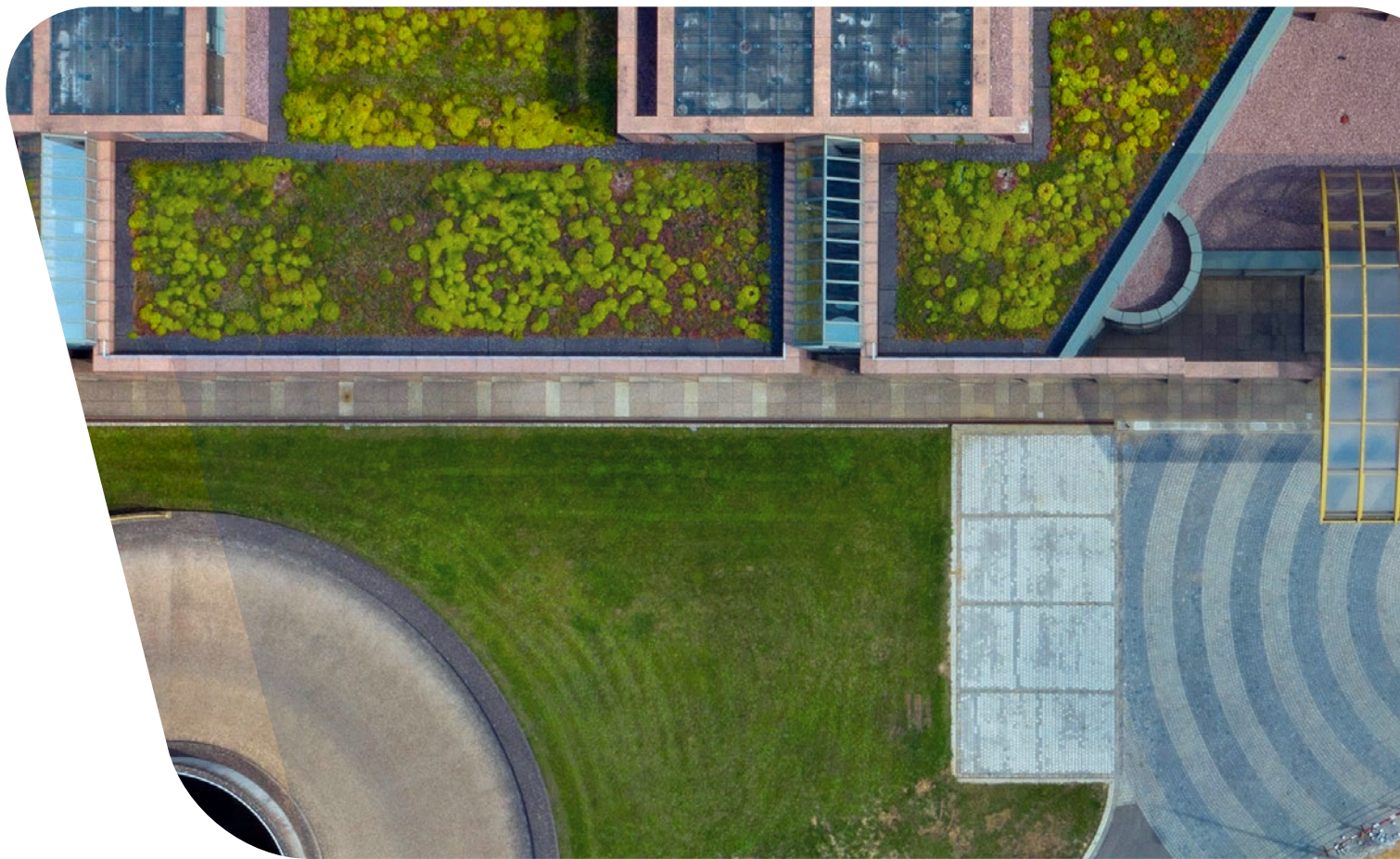
Изявление на Giulia Predonzani, аташе към секретаря на Общия съд

„Любителите на бягането, могат да разглеждат реформата на статута като маратон, в който всеки бегач желае да участва един ден ... и за който мечтае повече от двадесет години. За постигането ѝ трябваше да се преминат няколко етапа. Всъщност завършването на реформата на съдебната архитектура на Съда на Европейския съюз предостави на Общия съд средствата и структурата, за да може да разглежда преюдициалните запитвания с необходимата бързина. С това обаче не можеше да се спре дотук.

За да се измине този маратон, бе необходимо Общият съд да създаде и подходяща правна и практическа рамка. Най-напред, за да вземе предвид участието на националните юрисдикции и на заинтересованите субекти по член 23 от Статута в преюдициалните производства, Общият съд измени не само своя процедурен правилник и практическите разпоредби по прилагане, но и решението си за използване на приложението e-Curia, както и всички текстове от вида на „soft

law” — контролни листове, формуляри, информационни документи (неразкриване на данни пред обществеността в съдебните производства, образец на искова молба или жалба). След това Общият съд прие решенията относно състава си и функционирането на съставите, както и на отделните съдебни състави, включително на новия междинен състав, и избра генералните адвокати за разглеждане на преюдициалните запитвания. Накрая, за да въведе нови работни методи, Общият съд съгласува действията си с другите си партньори в този „маратон“, по-специално с генерална дирекция „Многоезичие“, дирекция „Информационни технологии“ и дирекция „Изследвания и документация“. Ключов етап бе създаването на „единното гише“: приложение, с което се централизира анализът на преюдициалните запитвания, които могат да бъдат изпратени на Общия съд. Плодотворният диалог със секретариата на Съда, който е истински институционален партньор, бе безценен през целия период на „тренировка“.

Подготовка, предвиждане на нуждите, интензивна работа и издръжливост, и всичко това в рамките на амбициозен график. През октомври 2024 г. персоналът на Общия съд и на неговия секретариат имаше готовността в „starting blocks“ да пробяга този така очакван маратон! В края на 2024 г. 23 преписки преминаха през „единното гише“ и в крайна сметка 19 дела бяха прехвърлени на Общия съд. Пробегът продължава ... с добро темпо!”

Двадесетата годишнина от разширяването през 2004 г.

На 1 май 2004 г. десет нови държави членки се присъединиха към Европейския съюз: Чешката република, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия. Това е най-голямото разширяване на Съюза до този момент, както по население, така и по брой страни.

Въздействие на разширяването от 2004 г. спрямо функционирането на юрисдикциите

От всички последователни разширявания това от 2004 г. бе най-голямото по мащаба си с едновременно включване на десет нови съдии, назначени както в Съда, така и в Общия съд.

Въздействието спрямо **езиковия режим** на Съда на Европейския съюз бе значително. Броят на официалните езици нарасна от 12 на 21, което доведе до показателно увеличаване на броя на езиковите комбинации — от 110 на 420.

Създаването на нови кабинети и нови езикови отдели наложи полагането на съществени структурни усилия, както по отношение на сградния фонд, така и при наемането на персонала, с постъпването на работа на няколкостотин нови колеги в рамките на една година.

Приносът на държавите членки, присъединили се през 2004 г. към Европейския съюз, се оказа значителен: за 20 години съдилищата на десетте присъединили се държави членки отправиха около 1300 преюдициални запитвания.

„Нов конституционен момент за Европа“

За отбелязване на това историческо събитие на 3 май 2024 г. Съдът организира колоквиум под наименованието „Двадесетгодишнина от присъединяването на десет държави към Европейския съюз: нов конституционен момент за Европа“, в който взеха участие съдии и представители на всички държави — членки на Европейския съюз, за общо обсъждане на приноса на Съда за напредъка на европейския проект и приноса на тези десет държави членки за общия правен ред.

Колоквиумът от 3 май, чиито актове са публикувани на уебсайта на Съда, разгледа редица теми, сред които:

- процесът на присъединяване на новите държави членки след падането на Берлинската стена, което наложи основна промяна в законодателството, съзнанието и културата на съответните народи,
- общите европейски ценности и приносът на разширяването от 2004 г. към развитието на Съюза като „Съюз на ценности“ и
- сближаването между икономиките на новите държави членки и останалата част от Съюза.

Изказванията на участниците и дискусиите между тях напомниха по-специално, че Европейският съюз е уникален с това, че се основава на споделени ценности — чиято върхна точка са демокрацията и правовата държава — които той и неговите държави членки трябва да продължат да защитават.

Изказване на Инета Зимеле, съдия в Съда на ЕС, председател на работната група за организиране на събитието

Основната цел на конференцията, посветена на 20-годишнината от най-голямото разширяване на Европейския съюз, бе да се направи равностойка какво е значението на това разширяване за Съюза и до какви промени е довело за него. Това бе подходящ момент за размисъл и обмяна на опит и поуки за това как Съюзът се е развил и променил през последните 20 години след такъв исторически момент.

При подготовката на конференцията съдилищата на ЕС предложиха разширяването от 2004 г. да се разглежда като конституционен момент — промяна на парадигмата — който обединява Източна и Западна Европа в общ конституционен проект. Ценностите и принципите на Европейския съюз се разпростряха в части на Европа с особено сложна история. Десетте нови държави членки влязоха в ЕС със силна решимост и надежда за свобода, справедливост и просперитет. Присъединяването към ЕС бе сложен процес, който в никакъв случай не беше очевиден, и стремящите се към членство държави положиха неимоверно много труд и усилия, за да изпълнят критериите за присъединяване (известни като критериите от Копенхаген), установени за първи път от Европейския съвет в Копенхаген през 1993 г.

Този ден преди 20 години беляза основополагаща промяна и за Съюза във всички негови области на компетентност. Не беше винаги лесно да се предвиди в какво точно ще се изразява тази промяна, но беше очевидно, че ще доведе до по-голям потенциал за растеж в рамките на вътрешния му пазар и до невероятно културно, историческо и езиково разнообразие, което ще проправи пътя за бъдещото политическо и правно развитие в Съюза и ще го съпътства. Разширеният Европейски съюз се превърна в още по-важен глобален фактор.

Уникален за конференцията бе фактът, че съдилищата на ЕС поканиха оратори от всяка от съответните държави — преки участници в процеса по присъединяване или водещи личности с важна роля за членството на държавата или за самия Съюз. По време на конференцията интердисциплинарността влезе в темите за размисъл, предложени от съдилищата на ЕС по този повод.

В края на конференцията професор Норман Дейвис направи чудесен обзор на особено сложната и често жестока история на тези държави. Това бе необходимо напомняне, че ценностите на Европейския съюз не могат да се приемат за даденост и че тяхното запазване и развитие изискват сериозни усилия от всички в Съюза. Докато размишлявахме върху поуките, хората на съдилищата на ЕС изпя песни на десет езика, преди да завърши с „Одата на радостта“ на Бетховен, която продължава да изразява самия идеал на Европейския съюз — обединение и братство между хората.

Укрепване на етичната рамка за персонала на Съда на Европейския съюз

Поради естеството на своята мисия Съдът на Европейския съюз винаги си е поставял най-високите изисквания за независимост, безпристрастност и почтеност. Спазването на тези изисквания, представляващи ценности, на които се основава идентичността на институцията, е от съществено значение, за да се гарантира доверието в европейското правосъдие и неговата легитимност. По тази причина Съдът следи за наличието на вътрешна правна рамка, съответстваща на най-високите етични стандарти, за да отговори по този начин на очакванията спрямо съдебната институция за образцова дейност.

Ето защо Съдът на Европейския съюз винаги спазва строги етични норми. Те обвързват членовете на институцията (съдии, генерални адвокати и секретари) и целия персонал, дори след напускане на Съда.

В контекст, в който очакванията спрямо европейската публична служба за образцова дейност са все по-големи, Съдът продължи да модернизира своите вътрешни правила в областта на етиката. Понастоящем този процес, започнал от 2021 г. с изменението на [Етичния кодекс за членовете и бившите членове](#), продължава с приемането на етичен кодекс за персонала.

По този начин правилата, които вече се съдържат в Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и в Условията за работа на другите служители (УРДС), както и в редица вътрешни разпоредби, бяха задълбочени, допълнени и адаптирани към изискванията на съдебната дейност в единен етичен кодекс за персонала, който след приемането му от Административния комитет влезе в сила на 1 март 2024 г.

Въз основа на правилата за поведение, произтичащи от различни съществуващи източници, този етичен кодекс предоставя под формата на единен инструмент лесен и разбираем достъп за целия персонал, към който се прилагат тези правила. В интерес на прозрачността и правната сигурност неговата цел е тези задължения да се

тълкуват, като се вземат предвид специфичните особености на съдебната мисия на Съда, и да се уточни начинът, по който те ще се прилагат. Той следва етичен подход, основан на ценностите, с които се свързва дейността на институцията, изразени чрез образцови стандарти за поведение. Освен това кодексът включва особени правила за членовете на ръководството, отчитащи поеманите от тях специфични отговорности, и за правните съветници, предвид позицията, която заемат в кабинетите на членовете на Съда и Общия съд, и прякото им участие в съдебната дейност. С тези правила се подчертава, че задължението за образцово поведение е пропорционално на упражняваните отговорности, и се определят подробно специфични задължения относно предотвратяването на конфликти на интереси и упражняването на външни дейности, включително след приключването на функциите.

В. Връзките с обществеността

16 319 посетители, от които

3 985 юристи

Посетители при виртуални посещения: 7 %

2 493 посетители в Деня на отворените врати

Посещения от разстояние — образователен проект

Тази [образователна програма](#) от разстояние цели да запознае учениците от горните класове, на възраст между 15 и 18 години, с ролята на съдебната институция на Съюза, в класните им стаи, без да се налага да пътуват до Люксембург. Целта на проекта е да привлече вниманието на младите хора и техните учители към демократичните ценности и съвременните предизвикателства в правото и да им обясни как се отразява практиката на Съда в ежедневието на европейските граждани. През 2024 г. около 1 300 ученици от горните класове имаха възможността да посетят Съда по тази програма.

Служителите за връзки с обществеността от дирекция „Комуникации“, които са с юридическо образование, имат за задача да направят така, че решенията, определенията и заключенията, а също и висящите дела, да бъдат по-разбираеми за журналистите и кореспондентите от всички държави членки. Те изготвят прессъобщения, за да осведомят в реално време журналисти и практикуващи юристи за актовете на Съда и Общия съд. Освен това те разпространяват, за лицата, които са направили заявка до [пресслужбата](#) на Съда, периодични информационни писма, с които се обявяват важни процесуални и институционни събития, както и „кратки информации“ за делата, за които няма прессъобщения. Освен това те отговарят на електронни писма и обаждания на граждани.

2 509 прессъобщения

610 информационни писма

516 „кратки информации“

13 091 отговори на заявки за информация от страна на граждани (телефонни обаждания и електронни писма)

Съдът поддържа активно присъствие в социалните мрежи чрез два профила X (единият на [френски](#), другият на [английски](#) език), [LinkedIn](#) и [Mastodon](#). Броят на абонатите не спира да нараства, което свидетелства за трайния интерес и ангажираност на обществеността към дейността на Съда. Съдът има и канал [YouTube](#), който дава възможност за достъп на 24-те официални езика до разнообразно аудио-визуално съдържание, по-конкретно анимации, предназначени за широката публика, които обясняват как се отразява практиката на Съда в ежедневието на гражданите.

163 000 последователи в X +2 % спрямо 2023 г.

297 346 абонати в LinkedIn +26 % спрямо 2023 г.

4 500 абонати в Mastodon

90 000 абонати и 600 000 гледания в YouTube +137 % спрямо 2023 г.

През 2024 г. Съдът публикува нова анимация относно разпределението на компетентността между Съда и Общия съд.

[видеоклипа в YouTube](#)

Предаване на съдебните заседания

За да улесни достъпа до своята правораздавателна дейност, Съдът предлага система за предаване на заседанията си. Обявяването на съдебни решения и представянето на заключения на генералните адвокати се предават *пряко* на уебсайта по график, посочен в [графика на съдебните заседания](#). Съдебните заседания на големия състав на Съда за изслушване на устните състезания също се предават — *на запис*.

Видеозаписът остава достъпен в продължение на един месец.

Преди предаването на съдебните заседания за изслушване на устните състезания, на уебсайта на Съда и в социалните мрежи се разпространява **пояснителен брифинг по делото** на езиците на съдебното заседание. През 2024 г. са разпространени общо **29** брифинга.

4

**Институция,
която уважава
околната среда**

От много години Съдът провежда активна политика за опазване на околната среда, насочена към най-високите изисквания и норми в областта на устойчивото развитие и опазването на природните ресурси. Този негов ангажимент води началото си от 2016 г. с регистрацията му по **EMAS** (Eco-Management and Audit Scheme). Това сертифициране, регламентирано от Европейския съюз, се предоставя на организации, отговарящи на строги норми по отношение на политиката им в областта на околната среда, техните усилия за опазване на околната среда и устойчивите им работни методи.

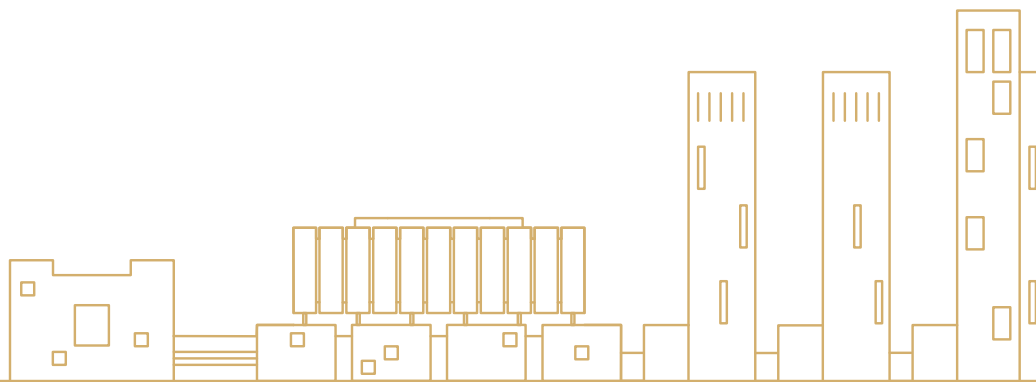
През 2023 г. Съдът постигна удовлетворителни резултати по всички свои екологични показатели и същата година може вече да се счита за новата референтна база за екологичните резултати, след здравната криза от 2020—2022 г.

Екологичните показатели за водата, отпадъците, хартията, отоплението и електроенергията съответстват на показателите от 2023 г. Разликите са представени в цифрово изражение спрямо референтната за системата EMAS 2015 г.

По-специално, относно **потреблението на енергия**, тъй като мерките за енергоспестяване, свързани с войната в Украйна, бяха продължени, Съдът отбеляза отново значително намаление на потреблението си на електроенергия и топлинна енергия. Освен това Съдът постигна своите амбициозни цели по отношение на **употребата на хартия**. През 2023 г. употребата на канцеларска хартия (извън публикации, възложени на външни изпълнители) намалю с 55,2 % спрямо равнището ѝ отпреди кризата през 2019 г., което е трайна тенденция благодарение на промените в навиците и на продължаването на цифровизацията на процесите и документите.

Въпреки възобновяването на всички дейности на Съда, включително посещенията на външни лица, се наблюдава тенденция за стабилизиране на емисиите на CO₂ благодарение на разнообразни проекти, но също и чрез повишаването на осведомеността и активното участие на служителите във връзка с политиката EMAS.

Еквивалентът на пълно работно време (ЕПРВ) е единица мярка за професионалната дейност, независимо от различията в седмичния брой работни часове на всеки служител поради различните режими на работа.

Подобряване при
сортирането на отпадъци и
намаляване на пластмасите
за еднократна употреба

veloH!

Участие в системата за велосипеди на
самообслужване Vel'oH и подкрепа за
придвижването с велосипед и за
трансграничните пътувания с влак.
Изграждане на пунктове за зареждане на
електрически превозни средства

Икономия на хартия
↓ **63 % kg / ЕПРВ**

Икономия на вода
↓ **20 % m³ / ЕПРВ**

Намаляване на
отпадъците „Офиси и
Ресторанти“
↓ **43,2 % kg /
ЕПРВ**

Подобряване на
отоплителните,
вентилационните,
климатичните и
осветителните
инсталации

Икономия на
електроенергия
↓ **28,7 % kWh /
ЕПРВ**

Намаляване на
потреблението на
топлоенергия
↓ **33,5 % kWh /
ЕПРВ**

3 466 m²
фотоволтаични панели
за производството на
380 758 kWh
равняващи се на
годишното потребление
на 69 семейства

Намаляване на
въглеродните емисии
↓ **30,2 % kg CO₂ /
ЕПРВ**

5

**Поглед към
бъдещето**

Основното предизвикателство за 2025 г. е да се осигури изцяло успешното **прилагане на частичното прехвърляне на преюдициална компетентност на Общия съд**, което е в сила от 1 октомври 2024 г. и е последният етап от реформата на съдебната система на Съюза. Съдът ще следи за това всички служби да предоставят на Общия съд ефективна и качествена подкрепа, за да му дадат възможност да провежда при оптимални условия тези съдебни производства.

Освен това в отговор на очакваното увеличаване на броя на делата в краткосрочен и средносрочен план Съдът ще продължи своя подход на **цифровизация на съдебните и административните производства** в подкрепа на ефективността и ефикасността на своята администрация. Той ще продължи да използва възможностите, предлагани от иновативните технологии, като същевременно следва предпазливостта, която се изисква от правораздавателния характер на неговата мисия, и се ослания на експертния опит и талантите на своите сътрудници.

Годината обаче ще постави началото и на нови **проекти, предназначени за гражданите**, в рамките на политиката му на прозрачност и достъп до информация. За да повиши прозрачността на съдебната и административната си дейност, Съдът ще разнообрази и преработи своите канали за комуникация. Така институцията ще завърши реформата на своя уебсайт, за да отговори на нуждите както на юристите и медиите, така и на широката общественост. Освен това, за да се улесни разбирането от всички граждани, включително от младите поколения, на функционирането и съдебните актове на Съда, той ще въведе онлайн аудио-визуална платформа, наречена Curia web TV, която ще излъчва програми, разясняващи неговата дейност.

През 2025 г. Европейският съюз ще чества **тридесетата годишнина от присъединяването на Австрия, Финландия и Швеция**. Съдът ще отбележи това четвърто разширяване на Европейския съюз, което почти 10 години след присъединяването на Испания и Португалия и след одобрение със съответни референдуми в трите нови държави доведе до това, че Европейският съюз достигна 370 милиона граждани и значително разшири географското си пространство както на север, така и в центъра на Европа. Ще се разяснят контекстът на присъединяването на тези три държави, неговото значение и последиците от него за всяка от тях, като участието на видни представители на държавите ще заеме централно място.

Накрая, Съдът ще продължи да поддържа **интензивния диалог**, който провежда с **националните съдилища** от повече от 70 години, за да се осигурява съгласуваността и еднаквото прилагане на европейското право.

Той ще направи това по-специално в рамките на Съдебната мрежа на Европейския съюз, с конституционните и върховните съдилища, както и в рамките на Форума на националните магистрати, организиран ежегодно в неговата сграда.

Той ще бъде и съорганизатор на конференцията „EUUnited in diversity“ в София през септември 2025 г. След първото издание, проведено през 2021 г. в Рига, и това от 2023 г. в Хага, третото издание ще отбележи продължаването на тази двугодишна среща, станала традиционна, и ще бъде на тема „Ролята на конституционното правосъдие в общия правен ред на Европейския съюз“.

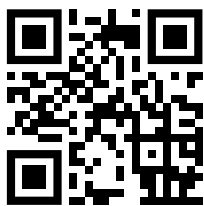

6

**Поддържайте
връзка!**

Достъп до портала за търсене в практиката на
Съда и Общия съд на сайта Curia:

curia.europa.eu

Проследяване на актуалната информация за съдебната практика и за институцията

чрез запознаване с **прессъобщенията** на адрес:

curia.europa.eu/jcms/PressRelease

чрез абониране за потока **RSS** на Съда:

curia.europa.eu/jcms/RSS

чрез профила на институцията в **X**:

[CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) или [EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)

чрез профила на институцията в **Mastodon**:

curia.social-network.europa.eu/@Curia

чрез профила в **LinkedIn**:

<https://www.linkedin.com/company/european-court-of-justice>

чрез изтегляне на **приложението CVRIA** за смартфони и таблети

чрез справки в **Сборника със съдебна практика**:

curia.europa.eu/jcms/EuropeanCourtReports

Повече информация за дейността на институцията

на страницата за **Годишния доклад**:

curia.europa.eu/jcms/AnnualReport

гледайте видеоклиповете в **YouTube**:

youtube.com/@CourtofJusticeEU

Достъп до документите на институцията

исторически архиви:

curia.europa.eu/jcms/archive

административна документация:

curia.europa.eu/jcms/documents

Посещения в сградите на Съда на Европейския съюз

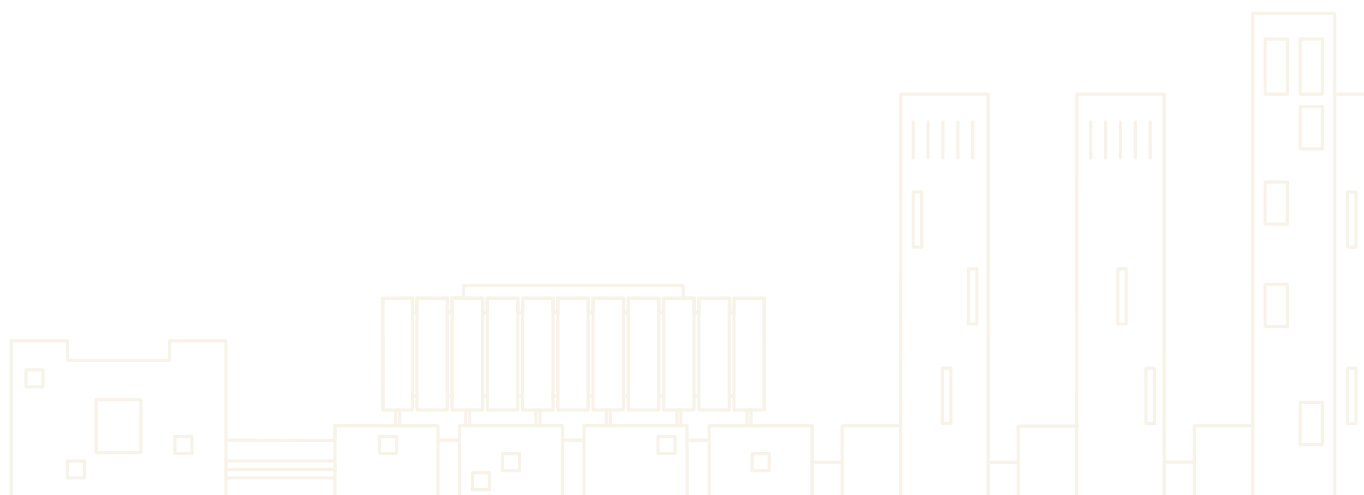
Институцията предлага на лицата, които се интересуват, **програми за посещения**, специално замислени според интереса на всяка група (присъствие на съдебно заседание, посещение на сградите или на произведенията на изкуството с беседа, посещение с учебна цел, посещение от разстояние):

curia.europa.eu/jcms/visits

За всякаква информация за институцията

Пишете ни чрез **формуляра за контакт**:

curia.europa.eu/jcms/contact

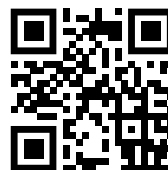
СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Съд на Европейския съюз

L-2925 Luxembourg

tél. +352 4303-1

curia.europa.eu

Текстът е завършен през февруари 2025 г./Посочените данни са към 31.12.2024 г.

Оформление: Съд на Европейския съюз | Дирекция „Комуникация“ | Отдел „Публикации и електронни медии“, 2025 г.

Нито Съдът на Европейския съюз, нито което и да е лице, действащо от негово име, отговаря за начина, по който би могла да се използва предоставената по-горе информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2025 г.

© Европейски съюз, 2025 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Снимки/илюстрации:

Всички изображения © Европейски съюз, освен ако не е посочено друго. Страници 9, 12, 13, 83 : © shutterstock.com ; Страници 11 : Lietuvos nacionalinis muziejus / снимка: © Gediminas Trečiokas ; Страници 94 - 95: снимка: Gediminas Karbauskis

Забранява се използването или възпроизвеждането на снимки или други документи, за които Европейският съюз не е носител на авторските права, без разрешение на носителите на тези права.

Print	ISBN 978-92-829-4754-8	ISSN 2467-124X	doi:10.2862/4848289	QD-01-24-003-BG-C
PDF	ISBN 978-92-829-4753-1	ISSN 2467-1479	doi:10.2862/6381823	QD-01-24-003-BG-N
HTML	ISBN 978-92-829-4752-4	ISSN 2467-1479	doi:10.2862/7926899	QD-01-24-003-BG-Q

СЪД
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Дирекция „Комуникация“
Отдел „Публикации и електронни медии“

